

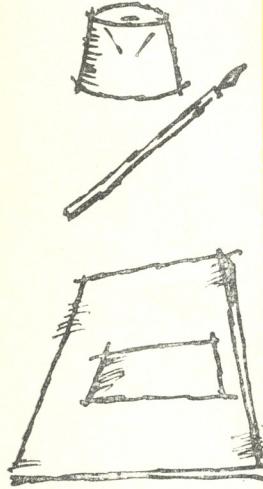

ເມືດຕະກຳ

ສາທາລະນະລາວ
№ 9 1964 6.

კურა/თიბი

კურა!!

— ლია!
— გოგი!
— დოდო!
— როგორა ხართ?
— კარგად მოგვიდებია მზე!

ჯებენით ერთხსნებს, ვკოცნით, ვულოცავთ და მივდივართ, მივრპი-
გართ... ნაცნობი ჭადრები, მშობლიური სკოლის ეზო, ზარის წერიალი...
თითქოს დღესაც ყველაფერი ისეთივეა, როგორიც შარშან, მაგრამ გული
კი მაინც სხვანაირად ძერჩს..

— ჩვენ ხომ კიდევ ერთი წლით დავიზარდენით, — გვეუბნება პა-
ტივცემული დირექტორი, რესპუბლიკის დამსახურებული მასწავლებელი
ალექსანდრა ქურიებე.

ჩვენ ყველანი ვუსმენთ და ყველას გვიხურია!
მეც მიხარია, მე ხომ უკვე მეათე კლასის მოსწავლე ვარ!

საოცარია, მაგრამ ამ ზეიმის დღეს მაგონდება ერთი უბრალო შემ-
თხვეგა:

ერთხელ მოვიდა ჩემთან ჩემი თანაკლასელი ცისანა გემეზაშვილი
და მეუბნება:

— ციცო, აბა თუ მეტყვი, როგორები იქნებიან მოსწავლეები 30-ე
საუკუნეში?

— სამწუხაროდ, ჩვენ არ გვიწერია მათთან შეხვედრა, თორემ გეტ-
ყოდი, — ვუასუხე მე

მას შემდეგ გაჭირდა რამდენიმე ხანი. მე გაზეთში წავიკითხე სტა-
ტია, რომელიც სწორედ ამ საკითხს შეეხებოდა. წერილის ავტორს ნათ-
ლად წარმოედგინა, თუ როგორები იქნებიან ადამიანები მრავალი საუკუ-
ნის შემდეგ. და ეს მოეხერხებია სულ უბრალოდ: ხომ არიან ახლაც გან-
საკურრებული ადამიანები, რომელთაც ისე გამოაწვრთნეს თავიანთი ხასია-
თი, ნებისყოფა, ცოდნა, რომ შეუძლიათ გააკეთონ ის, რაც საჭიროა ადა-
მიანებისათვის, სამშობლოსათვის, აი, სწორედ მაშინ, მრავალი საუკუნის
შემდეგ ყველა ადამიანი ასეთი იქნება.

ახლა მეც შემიძლია პასუხი გაეცე მეგობრის შეკითხვას, როგორები
იქნებიან მეათე კლასის მოსწავლეები მრავალი საუკუნის შემდეგ? — ძა-
ლიან კარგები. მაშინ, ალბათ, არც იარსებებს ნიშნების ხუთბალიანი სის-
ტემა და ისეთი მოსწავლე, რომელსაც სწავლა არ აინტერესებდეს, ან ვერ
სწავლობდეს — იშვიათი გამონაკლისი იქნება. მე ჩემი აზრი მეგობრებსაც
გავუზიარე.

— ეს მეტად ლამაზი ჰიპოთეზაა, ციცო, მაგრამ რას შეელის იგი ჩვენს
ჩამორჩენილ თანაკლასელებს? — მითხვა იუმორისმოყვარულმა დათომ.

— შეელის, ნამდვილად შეელის — „მოიახლოვთ მომავალი, გადმოი-
ტანეთ მომავლიდან აწმუნში ყოველივე საუკეთესო!“ — გახსოვთ, რუსული
ლიტერატურის გაკვეთილზე როგორი აღფრთვანებულნი კიყავით ამ სიტ-
ყვებით.

მეგობრებო! ძალიან მინდა ყველა ჩვენი თანატოლი სწავლობდეს კარ-
გად, რომ არცერთ კლასში არ იყოს უდისცილინო და ორთქანი მოსწავ-
ლე, რომ ჩვენს ირგვლივ არ იყოს არცერთი ბუნდოვანი წერტილი, არც-
ერთი ლაქა.

ციცო ლოგზანიდა,
თბილისის მე-4 საშუალო სკოლის X კლასის ფრიადოსანი მოსწავლე

ისტორია ჯა ჭურ?

„ქვირფასო ქალბატონო!

დღიდი სიმოწებით ვარეკებლობ ზელსაყრელი შემთხვევით, რათა მაღლობა გადავისაღოთ იმ კეიილი სტუმართმოყვარებისათვის, რაც ოქვენ გაუწიოთ ჩვენ სკოლის ზელმძღვანელ მუშავებს მათი თბილისი ამასწინანდელი ყოფნის დროს... დელუგაციის წევრები მოზიბული არიან თქვენი სკოლის შედევოლექტოფთონ შევევრით, მაღალ შეფასებას აძლევონ ამ შეხვედრას და საერთოდ თავიანთ ყოფნას მე-4 საშუალო სკოლაში. თქვენს გაცნობას ისინი თვეინითი მოგზაურობის უმთავრეს მიმწოდებულიანია.

ჩვენ ვერძნობთ, რომ თქვენები ადამიანებს დღიდი ძალა შექმნეთ ჩვენი ურთიერთობის განსამტკიცებლად. მაღლობას გხხდით დელუგაციის წევრებისათვის თქვენი ცოდნისა და გამოცდილების გაზარების გამო.

გულწრფელად თქვენი პოლ. პ. კინელი, ახერიყის შეერთებული ჰუთატების ეროვნული აღზრდის საზოგადოების დირექტორი.

იცნობთ ამ ქალს, ვისადმიც ეს წერილია მიმართული? ლენინის რაიონში თუ დადიხართ, იქნებ შეგიმჩნევიათ მანდილისანი, თოვლივით თერირი თმით და საოცარად ახალგაზრდული იერით, ქალიშვილივით მოქნილი და მორჩავი. იგი ადრე დილით გამოდის იქტომბრის ქუჩაშვი

და ვიდრე მე-4 საშუალო სკოლის ლამაზ და მასიურ შენობას მიადგება, ათას გაცს მაინც მიესალმება, ათასის კეთილ ღიმილს გაიყოლებს. მიდის წერაფი ნაბიჯით და იმ ადამიანის იერით, ვისაც სინდის სუფთა აქვს.

ეს ალექსანდრა ქურიება, იმ სკოლის დირექტორი, რომელმაც ასე მოხიბლა ამერიკის შეერთებული ჰუთატების სკოლის ზელმძღვანელ მუშავეთა დელუგაციის წევრები და განა მარტო ისინი?

და თუ თქვენ მას არ იცნობთ, ლენინის რაიონში, დედაქალაქის ამ უძველეს მუშერ რაონში, კუვლა იცნობს. და განა შეიძლება არ იცნობდეთ იმ ადამიანს, ვინც სამი ათეული წელია თავს დასტრიალებს თქვენს შვილებს, ზრდის და ავაეცეცებს, კუვლა კეთილ თვისების უწერგავს, ცხოვრების ფართო გზაზე გამოკყავს ისინი, ვინც თავს არ იშოგავს იმისათვის, რომ კუვლა მშობელი სკოლის მაღლიერი იყოს, რომ ამ სკოლაში აღზრდილებს არ შეუგინონ აღმზრდებით.

გაესაუბრეთ ამ ქალს და მყისვე იგრძნობთ მის საოცარ გულახდილობას და პირუთვნელობას (უბირ ადამიანს შეიძლება კადინერადაც კი მოეჩეროს იგი), ახლოს გაეცანით მას და თქვენს წარმოდგენაში გაცოცხლდებიან პირველი კომკაშირელი ქალიშვილები, რომანტიკული, მამაცნი და უკომპონისონი, ცეცხლში და

წყალში რომ შედიოდნენ დღიდი სიმართლის გასამარჯვებლად.

* * *

ამბავი ასე იწყება. ცსრვრობდა გურიის ერთ ლამაზ სოფელში ხუჭუჭმიანი და დიდოვალება გოგონა, გაბედული და მამაცი, შრომისმოყვარე გლოხის დიდ ოჯახში დაბატებული. დაღიდა სკოლაში. სწავლობდა ხუთებზე, დარბოდა ტროლ-მეგობრებში, ეხმარებოდა დედას ოჯახობაში. უყვარდა კყველა საქმის ბოლომზე მიყვნა. უყვარდა კყველა საშუალო დისკიალინა, კყველაზე მეტად მაინც მათმატიკა უყვარდა. დაამთავრა საშუალო სკოლა ფრადებზე, დასტრიცა მდინარე სუფსის ნაჩვევი ნაპირები და მისაღიძი გამოიცეცები ჩაბარა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფიზიკა-მათემატიკის ფაკულტეტზე.

დაწყო სტუდენტური ცხოვრება, მღელვარე და დიდი შინავასით დატვირთული. უსტენდა გოგონა გამოჩენილი ქართველი მათემატიკოსების ლექციებს და მის გონიგაში ლაგდებოდა უმაღლესი მათემატიკის ურთულესი ფორმულები, ამოსნილი და გაგებული. ზაფხულის არდადებების დროს, როცა ისე სუფსის ნაპირებს უბრუნდებოდა, ქალშვილის ცხოვრება ახალი შინაარსით იგებდოდა: მუდამ მოუსვენარი და ბუნებით აქტიური, სათავეში ჩაუდგებოდა კომპა-

შირულ ჟაბათობებს (ეგბარებოდნენ ახალფეხად-
გმულ კოლეგურნეობებს), მონაწილეობდა
შეატყრული დილგბისა და საღამოების მოწყო-
ბაში, გამოძოოდა მოქსენებით...

კოველთვის გაბეჭდულს, მზოლოდ ერთხელ უდალატა გამშედაობამ, ეს იყო მაშინ, როცა უმაღლესი განათლების დიპლომით ხელში პირ-ელდა შეაღო სკოლის კარი როგორც პედა-გოგმა. შედიოდა შერა (ასე ეძახიან მას ნაც-ნობები) პირველ გაკვეთილზე და საკუთარი გულისმეტერა ქსმოდა. მუშლები უკანალებდა (მზოლოდ პედაგოგებმა იციან თუ რა ძნელია პირველი გაკვეთილის გადაცემა), მითურებულს, თუ მერჩებშე თითქმის შენი ასაკის ახალგაზ-რდები სხედან), მაგრამ მოხდა ის, რასაც არც თვითონ და არც მისი გამოცდილი კოლე-გები ელოდენა: 21 წლის ქალიშვილმა პირველი წუთებიდანვე აიყვანა მთელი კლასი ხელში. ასეთი რაზ მზოლოდ იმ ადამიანთა ხვედრია, ვისაც უტუკარი პედაგოგიური აღო, ნათელი გონიერა და გადასაცემა საჯნის ღრმა ცოდნა აქვს. და ფაი, იმ მასწავლებელს, ვისაც ეს თვისებები არ გააჩნია. ამათვ დაიწყებს იგი თავის მართ-ლებას მზურებელთა უდისციპლინობით და სხვა ამგვარი რამებით.

სასწავლო წლის ბოლოს, ჩიხატაურის ათ-
ლევლში ფინიკა და მათემატიკურ საგრძნები
სასროცნებრივი მოსწრება იყო იმ ქლასებში,
რომელსაც შურა ქურიძე ასწავლიდა. ასე და-
წყო ამგამად საქართველოს სსრ სკოლის დამ-
სახურგებული მასწავლებლის აღმესანდრა ქუ-
რიძის აზრით პრადაოთ აზუ.

დაისტურებას წლები სტირდება. შურას თავის
პედაგოგური დახველოვნების კულაზე დღი
სკოლად მიაჩნია კოჯირის „პედაგოგინატუს“
მოზრდილ აღსაზრდელთა და № 7 ახალშენებ-
ში გატარებული წლით. იგი ამ ახალშენების გამ-
გე იყო სტადასევა დროს.

- ეს ყველაზე დიდი გამოცდა იყო ჩემთვის,
- იგონებს ხანდაშმული პედაგოგი, — ადგილი როდია 150 გზასაცდენილი ახალგაზრდის მოწევა და კალაპოტში ჩაყრიბა, მათი ნდობისა

და სიყვარულის დამსახურება. აქ გამომადგა მა-
კარენვის პედაგოგიური პრინციპები. დღედაშეს
ვაწორებოდი, ერთი ჭუთითაც არ ვცილდებოდი
აღსაზრდელებს, მათთან ვმეტობრობდი, მოლო
ვიცოდე თეთრეულის გულის გასაღები. რა დიდი
იყო მთელი პედაგოგური კოლექტივის, ყოვე-
ლი აღსაზრდელის სიხარული, როცა ჩეკებია
ახალშემზა პირველი ადგილი მოიპოვა ამიერ-
კავკასიის მასშტაბით და გარდამავალი წითელი
ძროშა გადმოვცეცა.

ଦ୍ୱା ରନ୍ଧ୍ରା ଶୁରୁ ହେଲୀ ଏହି ଲ୍ଲେନିନ୍ଦିଲ୍ ରାଜନୀତିକୀ
ମନୋଗତ ଶାଖାଶୀଳନ୍ତ, ଆସୁଗଠ ପାଇଁ ପାଇଁ ପାଇଁ ପାଇଁ ପାଇଁ
ଅନ୍ତର୍ଗତାକାରୀ, ବାଜରାର ଉଚ୍ଚତା ଉଚ୍ଚତା ଉଚ୍ଚତା ଉଚ୍ଚତା
ଗମନମୂଳିକାଙ୍କିଲ୍ ମିଳନ୍ତ ପାଇଁ

ରୋପା ଦାଳମିଳନ ତାଙ୍କିଲ ଅଭିଗ୍ରହ ଶିଖ, ତାଙ୍କିଲ
ସାଜମୀ ଉପଯାର୍କ, ଇଣ ଡାଳମିଳନ ସେରିବିଶୁଲି
ରିବାର୍କିନ୍ଦ୍ରନ୍ଦମିଳାବା.

ლომის, მეოჯახების კაბინეტტები, საქართველოს სამუშაო-ბი, კინობაზა, კლუბი, სპორტულ დარბაზის, ტერი, ორანჟერეა. 1950 წლიდან მე-4-ს სკოლის აღმერტონა შევრა შერიძე და ამ 14 წლის შათილოზე ბეგრი რამ გაქცეთდა სკოლის საშაგლო-მატერიალური ბაზის გასაძლიერებლად.

ეს შრალი ციფრები და ფარგლები, ის ჭეს-
რიგი, დასცაბილინა, სისუჟათვე და მცუდრობა,
რასაც იგრძნობთ ამ სკოლაში შესვლისთვალევე,
იმაზე მეტყველებენ, რომ ადამიანები,
რომლებიც აქ მუშაობენ თავისი საქმის ერთუ-
ლინი არიან, რომ მათ სათავეში უდგას მცოდნე
და გამოცდილი ხელმძღვანელი.

დროის გეგმიანი განაცილება საშუალებას აძლევს ალექსანდრა ჭერიძეს კარგად გაუძღვეს არა მარტო სკოლას, არამედ წარმატებით შეასრულოს პარტიული და საზოგადოებრივი დაგლობა, იყოს კარგი დედა და მეუღლე, ოჯახში ქვრიდეს წესრიგი და მყუდრობა. იგი წლების ჩანაბილზე პარტიის ლენინის რაიონმის პლენურის წევრი იყო, 1950 წლიდან ლენინის რაიასამდე დეპუტატია, ხელმიძღვანელობს საბჭოს განათლების მუდმივ კომისიას, რომლის მუშაობა კოფენსაციის კარგ შეფასებას იმსახურებს, არის პარტიის რაიონმის შატატარებულებულობრივი.

ଦ୍ରାବିଦ୍ୟମ ଅକ୍ଷାଳୀ ସାହିତ୍ୟଗଲ୍ପ ଫୁଲିଲା. ଯିଶ୍ଵର ଏଥିରୁ-
ଦା ସଙ୍ଗଲୀଳ ଦେଖିବାକୁ ଦିଲା ଏବଂ ସାହିତ୍ୟଗଲ୍ପ କାମନ୍ଦ୍ୟକୁ-
ଦିଲା. ମିଥିଚାଗଲ୍ପରେ କି କିମ୍ବା ମିଥିଚିହ୍ନରେ ଦା ମାତ୍ରିଗଲ୍ପ-
ବ୍ୟବରିତ କରାଇ ତାପି ମଧ୍ୟାପ୍ରକାର, ମଧ୍ୟରାକି ସା-
ମାରତଳାଳିନୀ ଏବଂ ଦେଇଦାଶାବିତ ମିଥିରୁନ୍ଦ୍ୟପୁଣି ଉଠିବାକୁ-
କ୍ରମରୀତି ଦିଲାକ୍ଷେତ୍ର, ରାମଲୀଳା ମୁଗ୍ଧଲୀଳା ଏବଂ ମାତ୍ରିକୁ
ଫୌଜିରିଶି ଏବଂ କରୁନ୍ଦ୍ୟବାହି ତର୍ଜନଦ୍ୟମ ଏବଂ ଧାରିଦ୍ୟମ.

8. თავარგთა ილაპე

The image shows three horizontal rows of stylized markings. Each row consists of five identical, symmetrical symbols. The symbols are composed of thick, dark lines forming loops and curves. They resemble stylized letters or abstract characters from a non-Latin script. The markings are arranged in a clear, organized pattern across the three rows.

ՑԵԹՈԾՈՒՐԻ ՀԿԹՈՆԵՈՆ ՍԵԺՈԹԱ

დილიდან სახლი იქცება მუსიკით. მუსიკი
იღვრება შეღებული კარებიდან, განხნოლი
ფანჯრებიდან. ფართო პრასბერეგზე, ავტო
ბუსის გაჩერებასთან მდგომი მგზავრება
თავს იძრუნებან და უსმენენ, როგორ გამო-
ჟყავთ მელოდიები გამოუცდელ და ნავარ-
ჯიშებ თითებს.

სექტემბრის პირველ დღეს პროსეკტზე
ქრის თბილი ქარი. მუსიკალური სკოლისა-
კენ მიმავალ შავაგბინ ბიჭებ ქარით ებერე-
ბა თეთრი ბლოკში. სკოლის კრატან ის გულ-

თამარ ზვიადაძე პირველ გაკვეთილ
უტარებს მაია გოგუაძეს

შუსებალურ სკოლაში იწყება ახალი სახ-
წავლო წელი. გუშინ მცოდნური კომისიის
სხდომაზე შემოწმდ და დატუკიცდა წლის
პირველი ნახევრის სამუშაო გეგმები, და-
ჯუსტუდა გაკვეთილების ცხრილი.

დღეს პირველად ხვდებიან ერთმანეთს
პირველკლასელები და პედაგოგები. მომდევ
ნიუკლეოლები მასწავლებლებს აძარებებ
აწვარიშვილი გატარებული ზაფხულის შესახებ
დერეფანში ისმის ხმამაღლი შეძახილები
ლიმილი თამაშობს თვალისწილები
თამაშობს თვალისწილები... ტურებზე...

ნელი იმედადე, ამ სკოლის დირექტორი
და პედაგოგი, ხელება თავის საუკარილ
მოწაფეს. მეორეკლასელი ნონა კაზარიანა მი-
სთვის ჩეცული ჩატაჭრებით და შთაგონებით
ასრულებს ნაწარმოებებს, რომელთა დაკვა-
რაცე ხშირად ოცნებობენ მეოთხეკლასელე-
ბი

ଶ୍ରେଷ୍ଠଗ୍ରହଙ୍କ କ୍ରମାବ୍ୟକ୍ରିୟାଲୀଳା — ସାଥି ତଥିଲେ ଏହି
ଦ୍ୱାରା ଉପରେରେ ଉପରେରେ ଏହି ଦ୍ୱାରା ଉପରେରେ ଏହି ନେନ୍ତାବେ। ନେନ୍ତାବେ
ଲୁହି ଏହି ଏହି, ଏହି
ଏହି ଏହି ଏହି ଏହି ଏହି ଏହି ଏହି ଏହି ଏହି ଏହି ଏହି ଏହି

ଶ୍ରୀମଦ୍, କାରଣାଙ୍ଗ ପିଲି, ଏହା ଦେଇବର ଥିଲିଛି ଯା
ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ ପାଠିବି, ଏହାପାଇଁ ନବିତାଙ୍କ ଗ୍ରହତାଙ୍କ
ଅଜ୍ଞ ଆଶ୍ରତ ଗାନ୍ଧାର୍ଯୁତିର୍ବ୍ୟାଳୁଣ୍ଣ ଶରୀମବିଶ୍ୱାସ-
ରୂପରେ ଏବଂ ପାଶୁର୍କଣ୍ଡିଶବ୍ଦିମନ୍ଦିବି ଘର୍ହନମାନ୍ଦା.

დორექტორი იცნობს ამ სკოლის უკვლება
მოწაფეს და კონცერტიდან კონცერტმადე
ადგენებს თვალს მათ თანხდათანობით
ზრდასა და სრულყოფას. კონცერტები კი
ხშირად იმართება სკოლაში, თუმცა საკონ-
ცერტო დაბაზი სკოლა არა აქვთ და საკონ-
ცერტო რიოალს დერეფანში გამოაგონე-
ბენ ხოლმე. მაგრამ წლის სტრა, რომ ერ-
თხლად აქნება, მთხოვერებს პატარა დარბა-
ზის მიღებას, კერ კი სკოლასთ თანხების
მორთვა-მოწყობაში დაიწრობს.

შეცაგებრტ მუსიკალური სკოლა მხლოდ
ზარზან გაიხსნა. დირექტორმა საკუთარ სახ-
ლში ჩამოასხნა თავისი საყადარელი კომპოზი-
ტორების სურათები და საკლასო თანახმადი
დაკიდა. მერე არც თავასის მცირებულები და-

ტოვა და აქეთ გაღმოაბარება.
მაგრამ, რა თქმა უნდა, ეს არ არის მთა-
ვარი. თავისი ახალგაზრდობის მიუხედავად,
ნელი იმედაქეს თერთმეტი წლის პედაგო-
გიური სტაუი აქვს და კარგად იცის, რა
შინიშვნელობა აქვს ბავშვის წიგნისა და
უნარის შესაფერის წარმართვას. ამიტომ
შეაჩინა შარშან ასე გულდაგულ პედაგოგუ-
ბის კონტიგუნტი. და თუმცა მის სკოლაში
პედაგოგთა უმრავლესობა ახალგაზრდო-
ბის საკუთრის პიროვნეულობა ხარ თუ

օսա, առանձնացնող սըլլացնեցաւուն սկզբուն օսա,
յիմն պարզած էցէ.

ՀցՈ՞րդութ ոտաեթո Տաթշագլուն նախունուն ցա-
թց տամար Ֆըուաճամք սրբարքն Տօնցուլ ցայ-
ցուունն Յագահա Թայա ցողցամքն. երջուն և-
սպեցնեա, Տօնցուլու մյուսօյալցնուն ծցրիցն ո—
հա ծցցին նօթնացն ց մոմացալու Տօնունքու—

ს. ს. ს.

მ თ თ ხ რ თ გ ა

მოლოდი ცცდარი წლისა იყო. ახლახან მიღებული ინჯინერის დამლომით, ნაირფერი ცცნებებით და ათასგარი სურვილებით პირველად მიღიოდა ვალის მოსახლელად.

მხიარულად მიღიოდა. ჯერ არ იცოდა, რაზე ძეგლი ძირშია უნდა დაელია ცხოვრების გრძელ გზაზე გამოცდილების შესაძნად და იმ ვალის გადასახდელად.

იმედიანად მიღიოდა. ჯერ არც ის იცოდა, რა ძვირად ფასობდა ის გამოცდილება, რამდენი შრომა და ხანდახან ცრემლიც სჭირდებოდა ხანმოკლე სისარულს. ახლა კიდეც რომ ვეტერან, ცხოვრებაში სისარული გაცილებით დღემოკლეა, ვიდრე მისი მოლოდინით, არც დაიჯერებდათ, რადგან თვითონ მხოლოდ სისარულანი მოლოდინი ქვემდა. ბერინერი თვალებით განეწყვეტილი ვიდებას თუ რაღაცას უღიმოდა, ელოდა და ესწრავოდა.

არა, არც ისე იყო საქმე, თითქოს ცხოვრება განუწყვეტელი მეცნიერის მკონებოდა. მისი საქინებანი და ობლობის სიმწარე ერთ დიდ გამოცდილებად და ცარცულია ვიოლინოს გასაღები. და პატარებმა, მერხებს რომ უსხედან, ჯერ არ იციან, რომ ამ გასაღებით იღება კარი მშვენიერების სამყაროში.

5. პარამაზვილი

კარი, შეღებული მშვენიერების სამყაროში

მისის თავმჯდომარე, გემოვნებიანი და მომთხოვნი პედაგოგი მედეა ნიუარაძე, სულ მალე დაიწყებს პედაგოგთა მუშაობის შემოწმებას და შემდეგ, როგორც მკაცრი და მიუკრიძობელი მსახი, მოახსენებს კომისიის სხდომას თავის ანგარიშს.

ახლა კი სექტემბრის პირველი დღე იწურება. მზას სხივი ქრება დაფაზე, როგორც დახატულია ვიოლინოს გასაღები. და პატარებმა, მერხებს რომ უსხედან, ჯერ არ იციან, რომ ამ გასაღებით იღება კარი მშვენიერების სამყაროში.

არა, არც ისე იყო საქმე, თითქოს ცხოვრება განუწყვეტელი მეცნიერის მკონებოდა. მისი საქინებანი და ობლობის სიმწარე ერთ დიდ გამოცდილებად და ცხოვრების სიძრძნედ უკვე აპეიდებოდა უსურგუ, მაგრამ ახალგაზრდა იყო და ამ სიძნელებს არ დაგიდებდათ. სადაც ცხოვრება არა ღმამაშობდა, იცნებით აღმამაზებდა, სადაც სხვა გულებულს დაიკრეცდა, მას ბრძოლის ჟინი ემატებოდა.

როგორ მშენებლობის ტრესტის მმართველის კაბინეტიდან გამოვიდა, ქვეყანა თავისი ეგონა. მზად იყო ხელებგაშლილი ჩანვეოდა იმ „თავის ქვეყანას“. მერე საგუშერი ჩამოართვეს და გააფორმეს. მერე კომენდანტს გადასცეს: გაფორმეო.

— რა მოგიხერხოთ, ქალაქში თავისუფალი ოთახები ჯერ არა გვაქვს, აქ ხომ ვერ იცხოვებთ? — გასაღებების ჩანარული დროებით ნაგებობებზე ანუშნა კომენდანტმა.

ქალაქი მშენებლობიდან ცამეტი კილომეტრით იყო დაშორებული.

— რატომ ვერ ვიცხოვებ?

— ჯერ ერთი, მოუხერხებელი ბინებია, ტალანი და დაიდარაბა, მერე მოგეწყინებათ. ახალგაზრდა ქალს აქ რა გავაღებინებთ?

— აქ გასართობად კი არა, სამუშაოდ ჩამოვედი, — თქვა და თვითონვე გაიცა: „აი, ენუზიაზმი. განი, განი!“ — გაეცინა გულში.

„ო, ცხარე კრუსი ჩანს“ — გაიფიქრა კომენდანტმა. — ინჯინერი და ტექნიკური პერსონალი ქალაქიდან დადიან. — სიტყვა „პერსონალი“ განსაკუთრებული პათოსით წარმოსოქვა გასაღებების კავალერმა.

ესტონია სამართლა

შხატუარი დ. ზარაფიშვილი

— მანქანები რომ არ იყოს?

— ასეთი შემთხვევა ჯერ არ ყოფილა. ქალა-ქიდან ქვეყნის მანქანები დადის, რაღა თქვენ-თვის გაუწყრება ღმერთი?... ერთი ინქინერი ქა-ლი მარტო ცხოვრობს, იქნებ ღროებით იქ შე-სახლდეთ. ისიც ახალგაზრდა სპეციალისტია. მე-რე მოგიხერხებთ რამეს.

— კარგი, თუ დათანხმდება ის ქალი. რამდენ ხანს გასტანს თქვენი „მერე?“

— გზის გასაყართან ხუთი ოთხსართულიანი სახლი შენდება, რომელიც ადრე დამთავრდება. იქ გადაგიყვანთ.

საქ დაიწყო პირველი დღე.

პირველი დღიდ გულისტკვილიც იმავ დღეს გაიცადა, როცა შრომის წიგნაკი გადაშალა და თანამდებობის გამწვრივ „ათისთავი“ წაკითხა.

კინ იცის, რამდენ გამოიწვას შეაგება შიში და სურვილი, ეჭვი და სიმტკიცე: „შემძლებ თუ ვერა? უნდა შევძლო, ვა თუ... რათა, სულო? მავან და მავანმა თუ კი შეძლო? ჩემს უკეთ სწავლობდა? ეს, სწავლა სხვის იყო... რომ არა-ფერი ვაცი... როგორ არ ვიცი!..“ და იწყებოდა: „გრავტაციული კაშალი ეწოდება... აქ ვის რად უნდა შენი კაშალო. კარგი, უკრი, კოჭი... არც მაგასა გვითხავს გინძე...“

ქალი დამოკიდებული მუშაობასთვის ქმა-დებოდა. ეჭვობდა და ყოფილი ამავანდა. ამავანდა კი... ათისთავი... განასაკუთრებით მაშინ ეტებია გული, სამუშაოთა შწარმოებულა ხელი რამო-ართვა და ბრიგადირები გადაწინ აციმუნებულ თვალებს მაშინ ერთი ვარსკვლავი დააყრდა, ნისი მოიბურო და ფერფლო გასველ ნაკვერ-ჩბლად, პირველ წყიდვად გულში ჩაბუდა.

სურვილი კინდება, შეიოთო, უცც მხო-ლოდ დანგრევა შეიძლება“, — ჩაესმა დიდედას სიტყვები. — აშენება ყმაწვილს ფეხის ადგმა-სავით თანდათან ხდება... ჯერ ჭოჭინა“...

ოდნავ მოიბუზა, მსხვილი ქვედა ტუჩი ჩა-მოუშვა...“

„უცც არაფერი შენდება, შეიოთო, უცც მხო-ლოდ დანგრევა შეიძლება“, — ჩაესმა დიდედას სიტყვები. — აშენება ყმაწვილს ფეხის ადგმა-სავით თანდათან ხდება... ჯერ ჭოჭინა“...

„მა, კარგი, კარგი. ჯანდაბას ჩემი თავი. ეს ათისთავიბაც ჯერ ჩემი ჭოჭინა იყოს“... და ის ნაკვერჩალი კარგად შეახვა ნაცარში და ღრმად შემალა. ჯერ კი ვერ ჩანავლა, ვერ ჩანაცრა.

— მოიდი, ნუ გვინდა უფროს-უმცროსიბა, ორივენი ინქინრები ვართ. მეგობრულად ვიმუ-

შაოთ. — თითქოს მის ფიქრს გაეპასება სამუ-შაოთა მწარმოებელი. — ამჟამად სამჭედლო სა-ამერიკა გაშენებთ, იმ კორპუსის კულტური თით-ქმის დამთავრებულია, გადახურვაზე მისული საქმე. აქეთ კი ახლა ვიწყებთ: საძირკვლის გა-თხრას.

— უა, განა რა დატვირთვაზე მუშაობენ ეს სკეტები, ამხელა საძირკვლი რომ გაგიშრიათ. ერთი ოთახი აიგინანდ ჩაეტევა შიგ.

— ჯერ ერთი, მძიმე გადახურვა, რკინაბეტო-ნის ფილებია და ესე იგი, მუშამიგი ტვირთი დიდია. მეორე, ამ სამერიკში ამწე იმოძრავებს და ეს ღროებითი დატვირთვაც ამ კოლონებს გადმოეცემათ გრძელი კოჭებიდან.

— უა... — მარტო ეს აღმოხდა ხმამაღლა.

— ა, სამჭედლოს ნახაზები, გეგმები, განი-ვი და გრძივი ჭრილები. მხოლოდ ფასადები აკლია. გაარვეოთ და გაეცანია.

— რამდენი ნახაზებია, ათი სადიპლომონ პროექტი გამოვიდოდა.

ქალმა გაიღიმა. გულში კი თვალები დატუ-ქსა: „ეს თქვენ გამციოთ, გამყიდველებო, ვერე რიგად რომ გაფართოვდით. ფრთხილად, ჩემო კეთილებო, ამ ძის ეტყობა. არაფერი გამოქა-რება. ძალიან ახალგაზრდა კი ჩანს. რა მევაო?.. პო, ოთარი... როგორ მივმართო? საბატონოდ ახალგაზრდა, სათათოდ — მოხუცი. გჭითხო? უხერხულა“...

თოართან და ბრიგადირებით გადაწინ აციმუნებულ თვალებს მაშინ ერთი ვარსკვლავი დააყრდა, ნისი მოიბურო და ფერფლო გასველ ნაკვერ-ჩბლად, პირველ წყიდვად გულში ჩაბუდა.

სახურავიდან, როგორც ეიფელის კოშკიდან, ისე

გადმოხედა საამშენებლო მოედანს. თვალი მო-

შეტა და მაინც ვერ გადაწყვეტინა კიდეები. ჯერ

არაად ენახა ამოდენა მშენებლობა, თუმცა ინ-

სტიტუტი ყოფნისას სხვადასხვა მშენებლობებ-

ზე გაიარა საწარმოო პრაქტიკა. ვეებრიველა

შენიბები, ზოგი უცც გადასურული, ზოგიც ქუდ-

მოშევლებილი, ცისკვე იმშინებოლენენ. უკრავი

ამწე მექანიზმები განიერ ლიანდაგშე დასრა-

ლებდნენ. ერთინი მელაგაზოლინი, მეორენი ყვე-ლებდა, კისკრმოლებულინი

მაღლა-დაღლა ატა-რებდნენ. წიწილებივით

ატაცებულ ტვირთს.

თვალნათლივ ინაკვეთობოდა, იხაზებოდა და მაღ-ლდებოდა მომავალი ქარხნის კონტურები.

ქალმა ამ დიდი სამუშაოების ერთ-ერთ მწარ-მოებელს გახედა. უმილისაგან დაპატარავებული თვალებითი შორს იმშინებოდა კაცი.

„ამ უშევებელები რეკესტის დირიქტორი პე-ნია თავი“, — გაიფერა ქალმა.

და ქალი უცც ისეთი სიამაყით აიგსო, თით-ქოს თვითონ ყოფილი იყოს ამ გოლოათის სული-სამდგრებელი და შემწენელი.

— დღეს არა, ხვალე გაეხდები. აი, ჩემი სა-მოქმედო მოედანი, — გაიფერა ამაყად.

„მოიცა შვილო, წიწილებს შემოღომაზე ით-ვლიან“, — ისე დიდედამ ჩაულაპარაკა ყურში.

ქალმა თვალები დახარა და ფიცრის კიბეს კვევით დაუყვა.

ჯერ კიდევ გაშინ, თბილ ბუდეში მშედროდ მოკალათებულს, სამოქმედო თუ სამუშაო დრო

და უამი დასდგომდა და ირგვლივ გამეფებული ხმაური და გუგუნი ეკლესის ზარის რეკვასავით აუშებდა ამ უამს.

ქალი კანტორაში შევიდა და მაგიდაზე ერთად დალაგებული ნახაზების გროვა გადმოიღო. სათითაოდ შელიდა. ზოგს ისევ კეცავდა, ზოგს გაშელილად დებდა. გარედან მანქანების ქოქოთი და ხალას ჩხაური შემოძიოდა. ქალისათვის ყველა ხმა ერთიანდებოდა და ერთ საერთო გუგუნდ ჩასმოდა. როცა მოვდანზე თვითმცლელი შემოგრიალდა და დასაკლავი ხარისით ააღრიალა საყვირი, ქალს ყურადღება არ მოქმედება.

— ალბერტ, სად არის შენი გოგო, დაუძახე, — კაბინიდან დაიჭიბენია შოფერმა.

არც აღდა აუღია თავი.

ისევ აბლავლდა დასაკლავი ხარი. მერე ძევებურმა უსამსმა სიმღერამ დაპფარა სხვა ხმაური.

ქალმა ფანჯარაში გაიხდა.

შოფერი ისევ კაბინში იჯდა. თავი აეღერებინა და მთელი ხმით გაპკითდა უხამს სიმღერას. მერე სიმღერა აღარ დაამთავრა, თითქოს გადაყლაპავა, გაწყვიტა და ხმამაღლა აღშევოთდა:

— მაგ დალოცველს იმიღდნა ქალავში ერთი პატიოსანი ნათლია ვეღარ უპოვნეს, ბებიაჩემის დროინდელი „სალომეთი“ რომ არ დაეშვერებინა?

ქალს კარის გასახსნლად აწეული ხელი რაზაზე შევყინა. ახლადა მიხდა, რომ „ალბერტას გოგო“, და „უპატიოსნო ნათლიის ნათლულიც“ თვითით იყო.

— სალომე, შენ რომ სხვა ღილება არა გქონდარა, მარტო მაგ დიდებული სახელისათვის შეგიყვარებდი — დიდი ხნის წინათ ჩურჩულით ნათევამი სიტყვები, ახლა ისე ხმამაღლა ამინდა უყრებში, ყველა სხვა ხმა დაფარა. წითელი აგურებით და არმატურის გრძელი ღეროებით აჭრებული მოედნიც დაინისლა ერთ წამით და ქალს ამის მაგირად მყუდრო თოახი წარმოუდგა თვალწინ, შავისატემიანი ვაჟებით და კევლუცი გოგონებით სასეს. ამ თასს, „სალომე სალონი“ ერქვა. პირელად აქ იკითხებოდა კველა ლამაზი ღვესი და აზრი, რასაც ეს გოგონები და ვაჟები, სხვდასხვა ინსტრუმენტებისა და სასწავლებლების სტუდენტები, დასწერდნენ და მოიფიქრებდნენ, ქალმა ნაცნობი სახები შეთვალიერა და შეშაბანდში გასული ბებია მოძებნა აზრით:

„ის მხოლოდ ლამაზი და ხანდახან ბრტყელ-ბრტყელი სიტყვების ჯირითი იყო, შვილო. ესე, შენი ნამდვილი გამოცდა“.

დანისლულმა თვალებმა ჯანღი გადაიყრა და ქალმა მაგიდიდან თერმოეტრივით დაშვეულა რეინის ჯოხი აიღო. მანქანასთან ჯერ არ იყო მისული, როცა შოფერი კაბინიდან ჩამოხტა. ქალმა ძარას ხელი მოქიდა, მანქანის თვალშე აიზიდა და რეინის ჯოხის ძარაში ბეტრინის სიმაღლე გაზომა. ქადაღდზე გადაამრავლა და წარმშევრილ შოფერს მიუბრუნდა:

— მომეცი საგზური!

— რამდენის მიწერ?

— რამდენიც არი — ნახევარ კუბომეტრს.

— რად მიწერ ნახევარს. რამდენსაც მატანენ, იმდენი მომაქეს. რა ჩემი ბრალი.

— პოდა, რამდენიც მოგაქეს, იმდენს გიწერთ.

— ვიცი, ვიცი, რა შეიღიცა ხარ. ამასწინა-თაც მითხარი: მშენებლობის გარშემო კერძო სახლები სოკოებით მომრავლდნენ. ვის სწა-მებ ცილის? რა საბუთით?

— ჯერ ერთი, მე თქვენთვის „შენ“ კი არა, „თქვენ“ ვარ. მერე: რად გეწვით ქუდი, რა და-მოკიდებულება გაქვთ კერძო სახლების მომრავლებასთან?

— კაცი, საიდან მოიყარეს ეს ჯოჯოხეთი აქა. რა კანონები შემოიღო! ვინა ხარ, კაცი, შენ გინ-და გაასწორო ქვეყანა? მთელი წელიწადა აქ დაფლივარ, ვეოთი ასაფერი მინახავს. რის შემოწმება, რის ანგარიში, ფლავი და ფსტანი. მოვი-ტანდი, მომიწერდნენ, მორჩა და გათავდა.

ქალს უნდოდა ეტევა, რომ აქამდე ამ დაგილ-ზე არავინ შესაბამდა, ახლა მე ვარ და ისევ არარამა ვიყოთ?.. მაგრამ ამის ნაცვლად ჯიბი-დან კალამი ამოიღო და, ის იყო, ხელის მოსაწურად მოიმარჯვა, რომ ხეთი გაშავებული და და-კორექტული თითო რეინის მარწერებივთ წაჭირის მაჯაზე. თავი ასწია. ჯერ ალბერტის გამოხებულ სახეს წააწყდა, მერე შოტრის გავეცეს ლოდებებს. გარშემო მიმოიხედა. მთელ ბრიგადას ახლო-მახ-ლო გაეჩინა საქმე. დახრილი თავებით რაღაცას ჩხირებული მოძელება და კევშ-კევშ იცემებიდნენ. ისევ ალბერტს შეხედა: დიდი ნახტომისათვის გამზადებული აფთარივით დაეძარა დაკუნ-თული სხეული.

„ეს დამღუპაგს, თუ დამღუპაგს“. — ხელი გა-მიშვით, — იმდენად მშვიდი ხმა იყო, თვითონევე მოუჩვენა სხევისად.

— არ გამიშვებ, სანამ ერთად არ გადააკეთებ მაგ ნახევარს.

— ხელი გამიშვით! — ფოლადივთ გაიწერია-ლა ხმამ და იგრძნო: იმავ ფოლადმა გაიღლა თვალებში.

— გადააკეთე, თორემ...

შორიდან მეთვალთვალენი ახლა უკვე წრედ შემოირგალნენ. ნახტომისათვის გამზადებული ალბერტიც საცავა მოსწყებული მიწას.

„ის რომ გაინძეს, საკეთო გახვედები. ეს დიდი შეერაცხოფა, „გოგოს გულისათვის ჩხუ-ბად“ მოინათლება და მთელ შენებლობას ელ-ვის სისწარაფით მოღედება“.

და ქალმა არადამინაური ძალით დააბა სა-ხე, რომ თვალები არ გაეცა საშინელი ტკივი-ლი. გულადალეული ელოდებოდა და ფლების მსხვერების ხმას, მაგრამ დაკორერლ თითებს უფ-რო ადრე დაელათ მომინება და მათმა პატ-რონმა აღშევოთგით წამიდახა:

— ამის მეტიჩარა დედა...

ახლა კი უწევა სახე. ოღონდ, სანამ ქალი გა-წითლებს მოსწრებდა, აფთარივით დაგარული სხეული მიწას მოსწადა და ხელმა ქარში ხმალი-ვით გაიღლა. შოტერი შეტორტმანდა, მაგრამ არ დაუცა. ლოფაზე იტაცა ხელი, მერე განწევ გაშა-ლა, ოღონდ შეზრამ დაასწრო და გარშემო ხიშ-ტებივთ ამართული მრისანე სახეები შეათვა-ლიერა.

— კარგი, ამჯერად უგრე იყოს! — გინებასა-ვით გამოსცარა ტუჩებში და საჭეს უნგირივით მოახტა.

ქალმა თვალებს არ დაუჯერა. გაცემული მზერა უკვე მიმავალს დააღენა, აწითლებულ სახეზე ხეთი თითის ნაკვალევი დამწვარივით და-ბუთოდა გაცემულს.

— გაგირათ ბეტრინი, მეხედეთ, — წანარად გაახსნა თაგშემურილებს. მერე თავს უკარ მო-რი-რი, ალბერტს შესუდა. ბიჭუ მუტაველი უდიდესი ბეში ჩიტებ და ცისტერნ ტვალებში ჩეველებრივი „სულერთა“ ჩაწერა.

„აღმათ, ეწევა ხელი“ — თვალი აარიდა და ნელი ნაბიჭით კანტორაში შევიდა.

ახლა კი გაუჭირდა ცრემლის ტბად ეცელელი თვალების გახელა. ძრიერმა ტკივილმ წერანდე-ლი მუხრუშივთ უც გულზე მოუჭირა. ოღონდ, ევრ გაიგო, რისგან უფრო ეტკინა გული: იმ მარწუხით, თუ მევდარი დედის ავად სსენებით.

* * *

— სალომე, არ მოგწონს ის ლურჯი საკაბე?

— რომელი, შევითა თაროზე?

— არა, მეორე, თავისივე ზოლები რომ დაუ-დევს. მოდი, ვიყიდოთ. ნიკო, გადმოგვიღე ის თოფი.

— არ, ნატელა, მე არ მინდა. აბა, ეს თეფ-შები მაჩენებოთ, რატომა ასე უსწორმასწორო?

— ეს წუნდებული საქონელია, ქალშევილო, იმიტომა ფასდალებული.

— არ აირჩევა?

— თქვენთვის შეიძლება. გადაგირჩევთ. დუ-უ-ინი გეყოფათ?

— გმაღლობთ. სამივე თორმეტ-თორმეტი გა-დამიწეყოთ. დღის ბოლოს გამოვიღოდა და წავიდებ.

— სალომე, ჩქარა. თავდება შესეგნება. რატომ არ აიღო საკაბე? პირველი ჯამაგირით იყიდე უკვე?

ქალმა თავი დაუქნია და მაშინივე გაწიოთლა.

„პირველი ჯამაგირით საზეწრები ვიყიდე, მაგრამ შენთან როგორ ვიყისრებ: ძეველებმა დი-დი მაღლი დამდებ, აქამდე რომ მემასურნებ-მეთე. რატომ ევრ ვიკისრებ? განა არქონა სირ-ცხილია? სირცხილი დახევულ ზეარზე წოლა და ახალი კაბით სიარული იქნებოდა! მაგრამ, ამას თბოლისა არ გამოუყენდა და მაგდუნს ვერ გაიგებს, ტუჩის მიბუშებუს“...

— დიდებას რა უყიდე პირველი ჯამაგი-რით? — არ ეშევებოდა ობლობაგამოუცდელი, — ის თბილი შელო?

— არა, გასანთლული ტილო.

— გასანთლული ტილო? რად უნდოდა გა-სანთლული ტილო?

— ბუმბულის ბალიშებისათვის.

სააზშენებლო მოედნის ღობეს რომ მიუახ-ლოვდნენ, შეგნიდან გოღაცამ აბალეაზრდობის მარში დაუსტევნია.

— ნათლო, გადამრევეს ეს ხალხი, ჩემს გა-მიჩნაზე სტევენს იშეუბენ. დარე ვთევი, ფეხ-ბურთი მიუვარს-მეთე და ისე ვერ გავიღლიდი, ის მარში არ აყოლებისა და ფეხ-დაფუქ. ახლა ამით შევცალეს რეპერტუარი.

— უი, სულელო, როგორ ევრ მიხედი? შენ კი არ გასტევენ, შენს გამოჩენას ატყობინე-ბენ ურთმანეს?

— რათა მერე?

— მთელ შშენებლობაზე მარტო მე და შენა გარტო, შელიბი, ჩქალი საზოგადოებას მიჩვეულ-ნი თამაზი და უცენზურორ გამოთქმებით ლაპა-რაკოშენ. აღრე მეც გაწილებდნენ, უნბურად

რომ წამოსცდებოდათ, ან როცა შეუმინევლად
წაგადებოდი ხოლმე თავშე.

ქალმა ხმიაღლდა გიცინა.

— კიდევაც. რა ხნია აღარ გამიგია განება.
ნახამდის, ნათელა, ტრესტში ერთად წაგიდეთ
დღის მოლის.

რამდენიმე დღის წინათ დაბეჭონებული თა-
ღას ქვეშ სამუშაოთა მწარმობებული თარი და
აღმერტის ბიჭები დაინახა და იქით გაუსვია.
ყალიბსა სწნიდნენ.

— წყალს ზევიდან ასხამდით? — იყითხა
ოთარიმ.

— არა, რეზინის მილით, — მიუგო აღმერტ-
ია.

— გოგი, ჯერ ის ფიცარი ჩამოხსენი. და-
ნაჩერები იმას მიძყვებიან. ნეღა, ბიჭო, ჩა-
ქუჩის ზედ ნუ ურტყამამ, ჩამოაშვავე ბეტონი.

— არა, თვითონ იშლება, პრარაბო.

ბიჭმა ფიცარი დამწია და ხელით მოგლიჯა.
მალე მთვლი ყალიბი მოხსნა. ყალიბს ჯერ ბე-
ტონის პატარ-პატარა ნაშალი ჩამოძყარა, მერე
მიუბატა ცენტს და მალე ჭადივით ჩამოიჩალა
საგულდაგულოდ დაბეტონებული თაღი.

— უს რ არის? — ინუინერმა ხელში დას-
რისა შეუკრელი ბეტონი.

დანაჩერებიც პირვალებული შესცემოდნენ
გაშემცლებულ რეზინებს, აქა-იქ მეეღმანებივით
რომ შერჩენდათ ნაცრისფერი სამოსა.

— რა ვიცი, ძალიან ბევრი კი ვტკეპნე ვიბ-
რატრირით, აი სალომე პრარაბიც აქ იყო, —
თქვა დაგვალულმა გოგიმ.

„რად ამაბალა ამ ლოტოს კოშმა რანგით,
არ იცის, რომ მხოლოდ ათისთავი ვარ? თუ, რა-
კი ტუკილ მოწმედ მომიყვანა, ქათინაურით
გამაჩერა. აქ უნდა ვყოფილყვავი, მაგრამ რომ
არ ვიყავი, როგორ ვთქვა რამე“...

ქალმა თეთრი დოლანდით შეხვეულ შაჯაზე
დაიხედა და სხვათა შეუმინევლად უურგს შეა-
ფარა ხელი.

— რომელი ცემენტი მოზიღეთ და სად?
— აი, იმ ორმოში. ცემენტი გარეთა საწყო-
ბიდან მოვიტანეთ!

— პოო... — გააგრძელა ოთარიმ, აღმერტს
მოუბრუნდა და ყველას გასაგონად უთხა: —
გარეთა საწყობში ცემენტი რომ ნაშნარევა იყო,
ეს ხომ იცოდი! ეს ორმო კი თიხნარში ამგი-
ღიათ. მოზელისას მიწასაც შეაყოლებდით და
ბეტონი რომ თიხს არ ვჭიდება, ესეც ხომ
იცოდი! ახლა, კეთილ ინტე, დილანდელი ცე-
მენტი მოიტანე და ხელახლა გააკეთე შენი გა-
უადებული საქმე. კიდევ დაიხსომე: თაღის და-
ბეტონებისას ხანძარმა და მიწის ძრამაც ვერ
უნდა მოუბრუნებონოს კისერი გვერდზე.

„ლიტრას უებნებოდნენ, კოკავ შენ გაიგო-
ნეო, — გაიფიქრა ქლმა. — ვიცა მოხვევ, ეს
მოცლე ღვევცა ჩემი უურებისათვის იყო. ძა-
ლიან კარგი. კარგად დაგიხსომე. მდლობელი
ვარ ტაქტუანი სწავლებისა და უფრო ტაქტია-
ნი შეიძეგნებისათვის!“.

და აწითლებული სახე ღიმილმა გაუნათა

(გაგრძელება ინება)

ପ୍ରକାଶନ ପରିଷଦ

ପ୍ରକାଶନ ପରିଷଦ

କେବଳ ଗ୍ରାମୀନଙ୍କର ଜୀବିତରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିଲା ।

თვალდაობალ ხედავთ, როგორ ადის სიცისია
აღმური გაიტაცებულ პურის ყანებს. ყვითელი
ფერი გატრით თვალს: ყვითელი დამრეცი სერები,
ყვითელი დაბლობი. და თავი ჩაუღუნიათ ამ ხი-
ცხეში ქართლის აკარგლებს—ლიღილოსა და
სოსნებს. და კიდევ ერთი რაზ, ყველაზე დამახა-
სიათებელი ამ ვარგარა პეიზაჟისთვის—ჭრიჭი-
ნობელა.

დღიდე ხანი არაა, რაც ქართლის გზებს დოდე-
ტული თანამგზავრები შეეჩატა—ალვის მშევნეუ-
რი ტანიაღალი ხევები.

ისინი ჩვენს თვალშინ გაიზარდნენ და ახლა
ვერცხლისფერი კენწეროვები ცაში აუტოტებიათ.

ଦ୍ୱା ଶ୍ରୀରାମ ଦିଲ୍ଲିପାନାଇ, ରାତ୍ରି କାନ୍ତିଲିଙ୍ଗ ମିଳିଛି-
କର୍ଣ୍ଣପଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ ଫ୍ରେଶରି ଶ୍ରୀମନିତ୍ଯନା ଏବାଲମ୍ବା କୁଣ୍ଡଳୁ-
ଶବ୍ଦ:

შაქრის გარსღლის პლანტაციები. გინახავთ? მომ გინახავთ ამ პლანტაციებში მომზუავე ადა-ინკენტი. იშვიათად კაცები, მეტწლად ქალები. ბარაქა თევენს შრომას!“ ერთს გადასამახსრთ უართლურად და თობზე დახრილი ქალი წამო-წევს, თაგძლით შეწმენდს ოფლით დაცვარულ ახევს და მერყ ძუნად მოგიკვეთ მაღლობას. მი-იდით ამ ქალთან ახლოს, უფრო ახლოს, ის თავ-ლით ხშრარად იძულდის სახეს, მაგალი სახე მა-ნა ზურით დამზარი, ჩაითავი მასარი აძინა.

მს ქალშე რატომდაც ნავლებს წერენ, იშვიათად აყენებს მას „პოზაზე“ ფოტორეპორტიორი. შევითავდა აშჩიალებს ბლოკნოტს მასთან სპეციალურად მიღლინებული კორესპონდენტი. და ეიძღება, სურველ ამიტომ, ქალმა გულგრილად, ნდობლად ამოგვედოთ. მას დაუხერხებული არა ჰქვეს თავისი შრომითი ბიორგაფია და ნირწამური კორესპონდენტი გრძობს, რომ ქალს ანგება გადცენილ დრო. ფოტოაპარატის წინ ეს ლო არათლებს კველვეცის. პირიეთ, მაგრაც მაგან ქარდარულ ტუჩებს, არ გამედიმოს და ინც კორესპონდენტისათვის მასთან გატარებული საათი არა დაკარგული დრო.

აბა, პკითხეთ ყოველ უურნალისტს, — რა დაწ-

მისი მშობლიური საოფელი ზერტი შუაგულ
ქართლშია — გორთან ახლოს. ოლია ტერუნაშვილი
რესპუბლიკაში უკვე იცობენ, როგორც საკუთრებულ
სო მეტანხლებს. ის სულ 26 წლისაა, მაგრამ ხლა-
ხმა უდიდესი ნდობა გამოუყავა — საქართველოს
სასა უმაღლესი საბჭოს დეპუტატად აირჩია ზერ-
ტის, ქვეშისა და მეჯირისხევის ამომრჩეველთ
კურგაბზე. გორის საჭარიო სამართველოს ინ-
კეტორ-პარტორგანიზატორი ნოდარ მირიჯანა-
შვილი ხშირად ტრიალებს ღლია ტერუნაშვილის
რეოლის ნაკვეთზე — იგი თავად სასოფლო-სამე-
ურნეო ინსტიტუტი დასწრებული განყოფილე-
ბს სტუდენტია და მთელი ასენით მიშასთანაა
მიაჰავებული. ხშირად უწევს კონსულტაციას ახალ-
გაზრდა მეჭარბლებს, ღლიას რეოლის წევრებს —
ზოგან და ნაზა ტარელაშვილებს, გოგი რევაზა-
შვილს, ნოშრე შუბააშვილს. საჭიროა აგროტექ-
ნიკურ ვადებში ჩატევა, მაგრამ ახალგაზრდები
ამართობა სამართველოს ინსპექტორ-პარტორგა-
ნიზატორზე ნაკლებ როდი არიან დაინტერესებუ-
ლი ამით: მათ ოთხი ჰექტარი შეკრის ჭარბლის
ფართობი გაიფირობს. მერგოლური კი წელს 0,15
ჰექტარ ფართობს უვლის. ამ ფართობიდან ვეგ-
ით 60 ცუნტნერი შარების ჭარბალი უნდა აიღოს
— ი. ჰექტარზე გადაანგარიშებით 400 ცუნტნე-
რი). მაან კი ვალდებულება იყისრა მოიყვანოს
335 ცუნტნერი (ვ. ი. ჰექტარზე გადაანგარიშე-

ბით 900 ცენტერი). ეს პატარა ამჩავი არაა: საჭიროა მთელი სეზონის გამახალიბაში (ე. ი. თესვიდან, ვიდრე აღგამზე) სისტემატური შრომა. ეს ნიშნავს ბევრ რაჩეს:

ეს ნიშანავს შერჩეული ნაკვეთის მზრალად მოხვნას, ნიადაგის საგაფაზულოდ შემზღვებას.

გააცემულზე უკვე ნარჩენებისაგან იწმინდება ნიადაგი. შეაცვა კრიბინირებული სასუქი. ხდება ნიადაგის აოშვა. მარტიდნ იწყება თესვა. აღმოცეულებისთანავე ტარდება მწვრთვების გამოთხხნა, ნიადაგის გაფაზეირების და სარეველების მოსპობის ზიზინთ. არილში ეკვამისშირვა — ძირთა რაოდენობის ზუსტი დაცვა, მათი ზომიერი დაშორიშორება, მერე გათოხნა... მესამე ღრმებათხნა, პლავ სარეველებისგან გაშენდა, აზოთოვანი სასუქების შეტყია, და რწყვა, რაც მთავრია — რწყვა: ორწყვება სასუქების შეტყიანის შემდეგ, რომ შეცარავს ჟკეთუსად შეითვისოს დამატებითი საკვები, ირწყვება მაშინაც, როდესაც პატივი ნაკვეთის თაში დაყრილი, რათა წყალმა მოლომდე გაიტანოს იგი, და, როგორც წესი, ყოველი მორწყვის ან წვიმის შემდეგ — კვლავ ნიადაგის გაფაზეირება.

სეკურიტეტირიდან ამ ღიღი გარჯის შედეგიც
უკვე ხელშესავლებია, თვალნათლივი: მეჭარხლუ
იწყების ამოღებას, სპეციალური პატირა ბარი—
კაპაშით. აქ უკვე მეტანიშავია ჩატრია: სპეცია-
ლური მანქანა ერთოდორულად ჩაუვლის ჭრისლის
ოთხ რიგს და ნაყოფს ნიადაგიდან ძრავს, არ-
ყევს. ამის შემდეგ მეტარხლე ფრიჩით წევს და
იღებს ჭარხალს. ფორის წაცლა, გაფეხვა, ზე-
მტერი ფეხვების მოცილება და შემდეგ მოსავლის
გროვებად, ორტონაან ზეინებად დაწყობა... და
ქართლის გზაზე მუჭრივდება მიმძებონიანი მან-
ქანები. გუგუნით, ზრალით მიერშურებან ისინი
კლანტაციებისაკენ, რათა დაშალების პენტი-
საცენტ გაუყენონ გზას შავრის ჭარხალი.

და დაზანს, დაბინდუმაზე ჭარხლის გროვაჟე
ზეს მინდვრების შაგვერემანი დღოფალი; მისი
ქულები ბეტერებმა დაფარეს, სახე უწყალო მზემ
დაუწევა, ქარმა ტუჩები დაუხეთქა. მაგრამ, მიღით
მასთა ახლოს, ჩახედეთ პატიოსან თვალებში,
თუ თავად სიტყამეზე გამოდგა, მისი საქმე
ილაპარაკებს სამაგიეროდ.

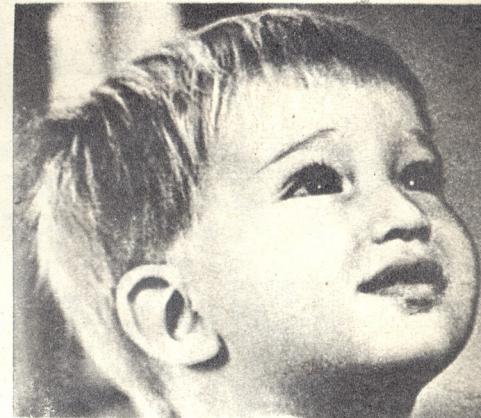
ტერი ტერიონი - სამოწვევე!

ეს იყო მათი საფამოფენო დღეიში, მათი ნიჭის დემონსტრაცია, ახალგაზრდული ფანტაზიის დღესასწაული.

„ყოჩაღ, პატარებო! — ხმამაღლა გვსურს გითხრათ და მაგრად ჩამოგართვათ ხელი. უფროსი თაობა შეიძლება დამშვიდებული იყოს, როცა ასეთი საიმედო ცდის ეზრდება“... — ბაგზეთა ნამშევრების ხილვით მიღებული სიამოშნება ამ სიტყვებით გამოხატეს არქიტექტორმა ქ. ჭავჭავაძემა და კონსტრუქტორმა ნ. ჭავჭავაძემა.

არა, აյ არ იყო უბრალო, გასართობი საგნების თავმოყრა. ყოველი ხელსაწყო, თითოეული მომრავი მოდელი, თოთქოსდა, გამოუცდელი ხელებით დაშაბდებული, ლაპარაკობდა და ხაზს უსვამდა იმ ფაქტს, როგორ ღრმად წვდებიან დაინტერესებული მოსწავლეები ტექნიკის ჟანრას ნერგებს, რა კარგად იცნობენ წარმობას, რა ფართო მასშტაბით აზროვნებს მათი გონიერა.

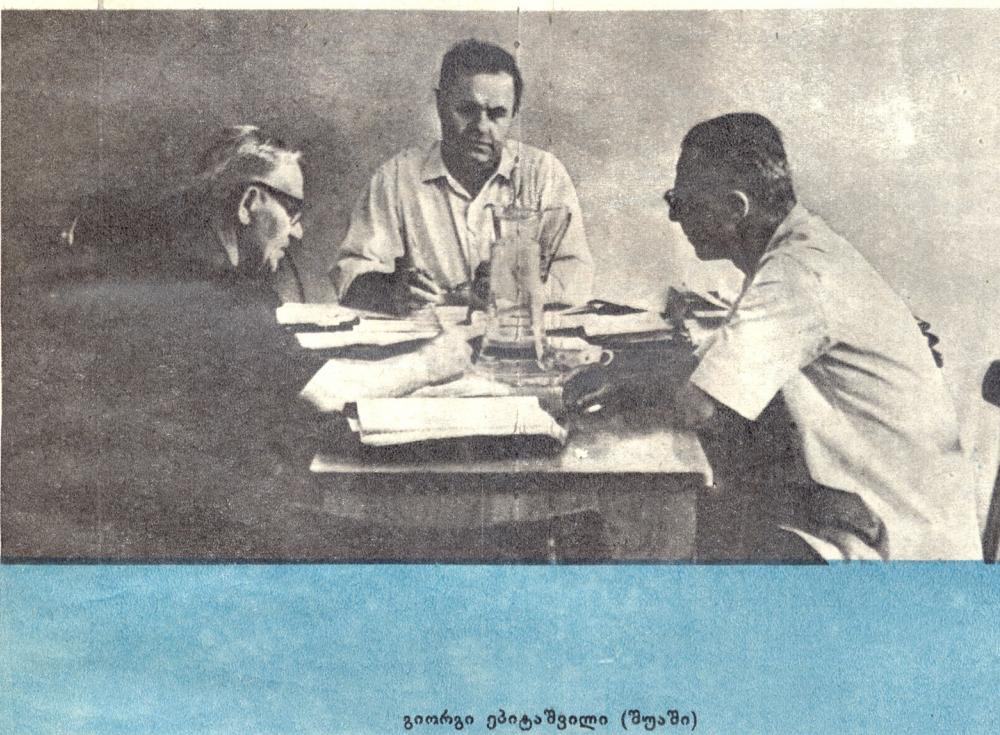
ავიდოთ „ქოსმოდრომი“ — მონოლიანდაგით, რომელიც დაამზადეს სოჭუმის მე-8 საშუალო სკოლის მეათე კლასის მოსწავლეება. ეს ხომ

გამოფენამ გამოავლინა, აგრძელებები, რომელნც საწარმოო სწავლების დროს დაინტერესდნენ წარმოებისათვის მეტად საშირო საკითხებით.

გორის მე-6 საშუალო სკოლის მეათეკლასელება ვალერი ვალეშვილმა დაამზადა ღებული აგტომატურ ხელსაწყო; ზესტაფონის რაიონის მეორე სკოლის საშუალო სკოლის მეათეკლასელმა ამირან წაქაძემ შექმნა ლითონის ჩამომსმელი ავტომატური მანქანა; ტყვარჩელის მე-2 საშუალო სკოლის მე-9 კლასის მოსწავლემ აღექინდრე ბორიამ გააკეთა მიწის სატექნიკის ავტომატური მოდელი.

შიურიმ შეაჯან ნორჩ ტექნიკსთა მე-13 რესპუბლიკური გამოფენა, დააჯილდოვა მრა-

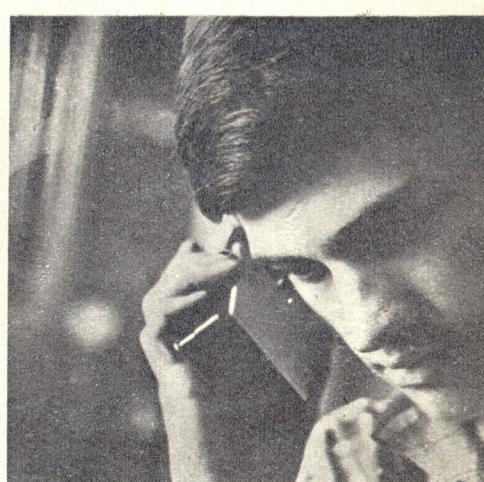
გორგი ეპიტაშვილი (შუაში)

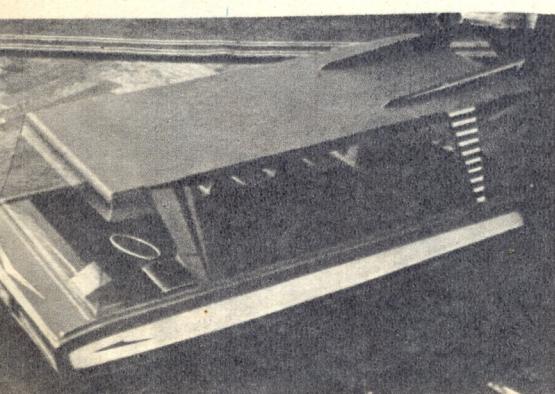
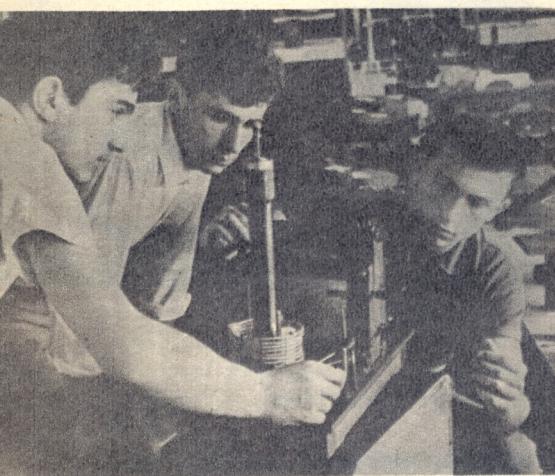
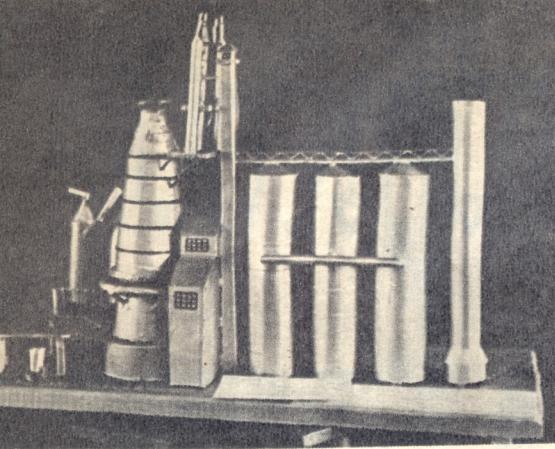
ტრადიციად იქნა სამსახურო ჭრის ბოლოს ნორჩ ტექნიკისთა რესპუბლიკური გამოფენის მოწყობა, რომელიც წელს მეცამეტეჭერ ჩატარდა თბილისში და როგორც ყოველთვის, ამჯერადაც მოზარდების ნაკეთობათა საჯარო დათვალიერებამ ფართო საზოგადოების ინტერესი გამოიწვია.

გამოფენა ატარებდა თემატურ ხასიათს და წარმოდგენილი იყო შემდეგი განვითარებებით: ავტომატიკის, ქიმიის, ფიზიკის, რადიოტექნიკის და სხვა.

ავიატექნიკის განვთარების მაღალი საფეხურია და მისი მოდელის სირთულის ზუსტად ჩვენება არც ისე იოლია.

მნაშეველთა საერთო აღტაცება წილად ხდდა ბათუმის მე-3 საშუალო სკოლის მეთველსელი ვოგონას ალექსანდრა ჩულოგას ნამუშევარს — „მენდელეევის მოგზაურობის რეკა“, რომელზეც შესანიშნავადა მოცემული მსოფლიოს კულტურული წერტილი და წლები, სადაც კი ოდესმე ყოფილა ქიმიის მამათაგარი.

ვალი მოსწავლე და მოსწავლეთა ჯგუფები: პირველი ხარისხის დიპლომი მიეკუთხა 8 კოლეგიტიკს, ზორე ხარისხისა — 16, პირველი პრემიით დაჯილდოვდა 15 მოსწავლე, მოორეთი — 29.

პირველი პრემია დაიმსახურეს თბილისის მე-19 და მე-14 საშუალო სკოლების მეოთეკლასელებმა აღბერტ ლაბაქემ და თემურ ბერიშვილმა. მათ შექმნეს მაღალი სისტემის გენერატორი. ეს არის უნიკალური ხელსაწყო ფიზიკის კაბინეტისათვის.

ასევე მაღალი შეფასება მისცეს თბილისის მე-18 საშუალო სკოლის მე-9 კლასის მოსწავლის თემურ თვალის ნამუშევარს — სუპერჰიტეროდინული ჯიბის რადიომიმღები მოკლე ტალღებზე. ამ ნიმუშის მხედვით თამაშად შეიძლება საჭარბოებმა მასობრივად გამოიშვან ჯიბის რადიომიმღები, რომლის აგრძორიც იქნება მოსწავლე.

ცნობისმოყვარე მოზარდები ფეხდაფეხ მიძყვებიან ცხოვრებას...

აი, ცხინვალის მე-2 საშუალო სკოლის მე-7 კლასის მოსწავლეების ნოდარ თიბილოვის, ვიქტორ პარატავიელი და მართა ჩიჩივის კოლეგიური ნაშრობი — მონილიანდაგის მაკეტი. მოდგრილი რთულია, ერთი შესედვით თითქმის მარტივი, მაგრამ კველა სახეობის ტრანსპორტულ უფრო კუთილშობილი და უკავარიო. იქნება დადგეს დრო და ამ ბავშვების ჩანაფიქრს ხორცი შეესახა!

მოდამ მიაკითხა ტექნიკას, გაალამაზა მისი გარებანი შესახდაობა და ასლა ჩვენ გამბობთ: ახალი მარკის ატრომინქანა, ახალი ავეჯი, თანამედროვე სახლები და სხვა. ამ საქმეში არ ჩამოგრჩნენ ბაგშვები, პირიქით, გაგვასწრეს კიდევ...

ნათელ, დიდ დარბაზში მრავალ ექსპონატთა შორის წითელი ფერის უახლესი კოსტუმულის აკოტებული დგას. დამთვლიერებულებს მოდელი ქათელიცურ სიამოვნებას ანიჭება: შესმუქ, ნათელი, 8-საჯდომანი, მგზავრები რადიოგადაცემებითაც დატკბებიან. მისი ავტორი თბილისის 35-ე საშუალო სკოლის მე-8 კლასის მოსწავლე ანატოლ გაბარინია.

ასევე, მის გვერდით გრძელი საბარეო ავტომანქანა „კოლხიდაა“. მისი შემცნელები თბილისის მე-16 საშუალო სკოლის მე-10 კლასელთა ერთი ჯგუფია. კარგად უფიქრიათ ბაგშვებს და ასე გადაუშევეტათ: ქარგში დიდი მოცულობის ტრანსპორტის მოძრაობა უღიძიშვილი არ გამოჩენდეს, ამიტომ ის ლურჯი ფერით შედგებს. და თეთრ ტონში შერევული წარწერებით დამტევენს.

ნორჩ მოყვარულთა ფოტოსტრუქტურებზე ბევრი კარგი ფოტოსურათია: „მთასელულები“, „გაუზეთი მოსულა“, „ქათმების პლატფორმა“. გემოვნება და ოსტატობა იგრძნობა თბილისელი მოსწავლის თედო ნიკოლაშვილის ორ ნამუშევარში: „მე მინდა მშეღლობა!“ და „და, მუდმივ იყოს ზეცა!“ მომავლის საქმეს ემასტურება საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგური. ესაა სკოლის გარეშე დაწესებულებების ცენტრი და მისი

მთავარი ამოცანა მსაობრივი და მეთოდური მუშაობის ხაზით რესუტანტის პირნენ მუსწავლეთა შორის სამეცნიერო ტექნიკური ცენტრი ნა-ჩვევების დანერვება. ბერძნებულება 9 დარგის ტექნიკური ლაბორატორია: ჭიშკარის, ავიასამოდელი, ქიმიის, რაიონტექნიკის, აგრომატიკა-ტელემეტრიკის, კინემატიკურაფიის, ფოტოგრაფიის და სხვა. აქვე არაბობს დამსმარე სახელისნოები: ხს და ლითონის დამამუშავებელი, მასობრივი მუშაობის კაბინეტი, მეთოდური კაბინეტი, ტექნიკური წიგნებით მდიდარი ბიბლიოთეკი.

ბიბლიოთეკაში თავმოყრილია 12 ათასი წიგნი და შესთანის თითქმის კველა ქეყნის პერიოდული გამოცემები. აქ მოხვდებოლი ბავშვისათვის ნამდგრად ცოდნის წყაროდ უნდა ვიგულოთ ზღვა მასობრივი გაჭედილი ეს მყადრო, ნათელი დარბაზი. მისი გამგე ელექტ ტურაბელაძე 23 წელწადა მხოლოდ თამაქორა, ჯიუტ მცითხელებს ემსახურება, მათი რტენი კი 600-მდე აღწევს.

სადგურში გაერთიანებულია 1.450-ზე მეტი მოსწავლი. სკოლში მიღებულ თეორიულ ცოდნას ისნა პარატიკულად იფაროთებინ სხვადასხვა ხელსაწყოებისა და მოქმედი მოდელების დამარტინი. აქვე მუშავდება მეთოდური მასალები, პროგრამები — ტექნიკური წრებისათვის, აღწერილობები და ნასაზები თვითნაკეთობათა დასაშანებლად და მერე ეგზოგრანარესპუბლიკის სკოლებს და სკოლის გარეშე დაწესებულებებს.

სასწავლო წლის დაწესებისას მასობრივი მუშაობის კაბინეტი მიაკითხას სკოლებს და სადგურში მოიზიდას დაინტერესებულ მოსწავლეებს. აქ გაისარდნენ და ახლა ცნობილი სპეციალისტები არიან: არჩილ გუანანელი, ლაგონი ხურიძე, აგთანდილ მანჯავიძე და სხვები.

სადგურის დირექტორი გიორგი გერიტშვილი სპეციალისთი კაფირგაბმულობის ინსინერია, მარატ პედაგოგიურ დარგში მეტი ღვაწლი მიერდვის. ის საქართველოს სსრ სკოლის დამსახურებული მასაზელებლის საპატიო წოდებას ატარებს, აქვს შრომები პოლიტექნიკური სწავლებისა დარგში.

ბაგშები ნამუშევრების გამოფენები, ნორჩ ფიზიკისათა და ქიმიკოსთა ოლიმპიადები სადგურის უშესალო ხელმძღვანელობით ტარდება. ამ ღონისძიებებს ახლა უფრო ფართო ხასიათი მიეცემა. სადგური აუშენებს ეტილომწყობილი შენობა. ამიტომა, რომ წლევნადელი გამოფენა კველა წინადელ გამოფენებზე დიდი იყო, მასში მონაცილებრივ რესუბლების სკოლების 41 ათასზე მეტი მოსწავლე და წარმოდგენილი იყო 22 ათასზე მეტი ნამუშევარი.

გამოფენაზე გამარჯვებულთა ნამუშევრები ადგილს დაიკავებენ მოსკოვში, სახალხო მუსწავლებრის მიღწევათა გამოფენის ნორჩ ტექნიკურისათვის ბავშვილიში. და ვინც იქ სასახლოდ გამოვა, ის გამართლების დეველოპერის „ნორჩი ტექნიკურის სადგურის“!

ეს ჩაშდენიშე წელია ნაყოფირ მთარგმნელობით მუშაობას ეწევა ნიჭიერი ხალგაზრდა ლიტერატური თამარ ერისთავი. მან ქართველ მკითხველებს გააცნ ინგლისური პორტის საუკეთესო ნიმუშები. ეს თარგმანები მაღლი სატაროშითა შესრულებული და ლიტერატურული საზოგადოებრიობის დაც ყურადღებას იმსახურება.

გთავაზობთ რამდენიმე ლექს, რომელთა თარგმანი თამარ ერისთავის ეკუთვნის.

როგორ გარები

სარ ესე მეტი

კენტო ვარსკევლავო, მიბნედილ ფერის,
მზესთან შეხვედრას სულ რომ იჩქარი,
რაც დაეხუპა თვალები მერის,
ეს ძერამდენედ გახსენ ცის ქარი...
მერის ხატებავ, სადა ხარ, ნეტავ,
სადა გაქვს ბინა და სამყოფელი,
უძვირფასესო, ნეტავ თუ ხედავ,
როგორ მემწარა წუთისოფელი.
რამ დამავიწყოს ის თეთრი დილა,
რამ დამავიწყოს სიმწვანე ჭალის,
როცა მე და შენ ვიდექით წყვილად
და ყურს გვიგდებდა ეირის ჭავლი.
ეირი რიყეს ქოცნიდა ხშირად
და მთა მაღლი კოცნიდა ჟეცას,
არყის ხე იდგა ეირის პირად
და კუნელს თეთრი სამოსი ეცვა;
ხმა მოდიოდა ტყიდან, მდელოდან,
ნორჩი ბალახის მწვანე ლეროდან,
ყვავილი თრთოდა, ჩიტი მლეროდა,
სულ სიყარულის სადლეგრძელოდა...
გული ეირიან შიილტვის ისევ,
ფიქრი გულისა შენ არ გლალატობს,
და დრო ჭრილობებს აღრმავებს ისე,
როგორც მდინარე თავის ქალაპოტს.
მერის ხატებავ, სადა ხარ, ნეტავ,
სადა გაქვს ბინა და სამყოფელი,
უძვირფასესო, ნეტავ თუ ხედავ,
როგორ მემწარა წუთისოფელი.

როგორ გარები

თოვლის მენობელო ქარო

მოდი წვიმით, მოდი ქროლვით ქვენა ქარო,
მოიყოლე, ვინც სიმღერით მოსვლას ჩქარობს.
დამჭენარ ბალახს გაუცოცხლე ფესვი მკვდარი,
თოვლის ზეინებს ააღინე ოხშივარი,
გადახვეტე, გადაგავე თეთრი მტვერი
და შავ მიწას დაუბრუნე შავი ფერი.
ქარო, მოდი ფანჯარასთან ჩემი ბინის,
ყინულიერით ჩამოალევე სარეკ მინის.—
ნატამალიც ვეღარ ნახოს თვალით ქაცმა,
დარჩეს ჩარჩო გაძარცეული, როგორც ჯვარცმა.
ჩემს სადგომშიც შემოიტერ ქროლვით, ქარო,
მისწვდი კედელს, სურათს, ქალალდს, წიგნის თაროს,
ზარიშური აუყენე ლექსებს გაშლილს,
ფურცელ-ფურცელ აკერევინე წიგნებს ტაში,
და, ჰაიდა .. გაუძახე პოეტს ქარში.

კომიკი ღლები

ციმიანი ღლები

ღლებ არის ცივი, კუშტი და მქრალი,
არ ცხრება წვიმა, არ ცხრება ქარი,
სურო კედელზე შერჩენას ლამობს,
ქარი კი აცლის ფოთლების სამოსს.
ღლებ არის მქრალი.

სიცოცხლე მერგო კუშტი და მქრალი,
არ ცხრება წვიმა, არ ცხრება ქარი,
ფიქრი წარსულზე შერჩენას ლამობს,
მაგრამ დრო აცლის ოცნების ცავისკრული
და ღლებ ღლებს მისდევს კუშტი და მქრალი.

იყუჩე გულო, რა სევდას ისევ,
ღრუბლების იქით მზე ბრწყინიას ისევ,
ისეთს ეს ნახავ, მუდამ ულხინდეს
და ცხოვრებაში არ გაუწვიმდეს,
წილად არ ერგოს ღლები მქრალი.

კავკასიონის ერაოვნისი

შესრულდა ერთი წელი ახალგაზრდა
ნიჭიერი კურნალისტის ფოტობლოვნის
და მთავრულის გურამ თეატრის და-
ლაციიდან.

სვანეთში ბევრი მთა მათი ყველაზე სასტიკი არის თეთ-
ნელდი ყველაზე შრისხანე უშბა ყველაზე ვერაგი შხარა შან
დაღამჭერა სასტიკი თეთნელდი. მაგრამ მაინც არ ემყტებოდა
დაეტოვა ასაყი მთები მათთა განმორება ემნელებოდა, რო-
გორც თამატებდოდი მეკორებთან. გელამდგრეელი შხარა
უხმოდდა თვისთან.

— მთები მექანინ, — თქვა მ.ნ. ორთავე ხელი გაშალა,
უნდოდა გულმა ჩავრა ეს უხარმაშარი მთები და ბავშვივით
მოფერებოდა, მიდიოდა მხრება მღილი, გაბედული, მძღავრი
და ღრინიერი საცხრად ელავდნენ სიხარულის სხივით განა-
ოქმდებოდნენ.

შხარა კი გულამდგრეული შეხვდა მას. აღიზიანებდა და-
ხორცილო ტანხე გაბედული ნაძიჯები, მძღავრი და ვაჟაცუ-
რი სურდა სამარადებოდ მთავნება მისი ცისფერი თვალების
უქი.

და აი უმუხოდა კიდეც გაისმა საშინელი გრიალი... შემ-
დებ კი ისე ხინემე, შემჩრდები ხინემე.

მხედვდ ვებული, გულმა გებული იდგნენ მთები, იდგნენ
და ნისლში იმაღებოდნენ. აქ უფსკრულში კი გაყინელი ებ-
დო საბედისწერო კლდეებიდან მოწყვეტილი ედელვეისი. ამ-
ბობენ, ედელვეისები, ციცაბო კლდეების ეს უღამაზენი ყვავი-
ცები, მხელოდ აღმებში და ისცი, სულ მცდლა, საბედისწე-
რო კლდეებზე ხარობნენ.

კაგა ხინის პირუშ მთებშიც უნახავთ ედელვეისები,
საბედისწერო კლდეებიდან მოწყვეტილი, სადღაც უფსკრუ-
ლში გადაწენილი, გაყინელი და გათოშილი.

მამაცა ხვანება მეტრზე მიტრული გამოიტანეს გულჩა-
შავებულ ქარას მიუკალი კლდეებიდან კაგვასიონის ზვარი
მთების ედელვეისი, მას ოდნავ ექრისფერი გადაპკრავდა და
ხახლად გურამი ერქვა.

აქ, ლავარდებში შეჭრილ მწვერვალებზე კი, სადაც ძვე-
ლებ ხალხს წარმოდგენით, ყველაზე თავგამეტებული ფრინ-
ვილიც ვარი ბედაგდა აფრენას, სადაც მხოლოდ ღმერთებს
ქრისტოს ბინა, სამარადებოდ ჩაყინულა შეუპოვარი მთასვლე-
ბის ვაჟაცური.

ხდა როც მზე ასე გამგაშებს, მთებზე კი ზაფხულის
ღონისები ღიოცოდებუნ, ცამდის აზიდულ პირჭეშ მთებს გა-
ყინული გულიდან პძიებ წვერები ხცივათ. ეს ყინულის ღო-
დებიდან ჩამოგორებული ცრემლებია კაგვასიონის გოლიათე-
ბი თავის ხიავეს დასტირიან.

წერე სიონიძე და ნარგიზა შამპანაძე

ეთერ სიონიძე და ნარგიზა შამპანაძე

სიტყვა შამპანური შამპანიდან მოღის. შამპანი საფრანგეთის პროვინციაა. მე-17 საუკუნეში დაიწყეს აქ შამპანურის დამზადება. შალე გახმაურდა მისი სახელი. დაინტერესდნენ სხვადასხვა ქვეყნები. რუსეთშიც მოძვიდეს ხელი შამპანურის წარმოებას. ყირიში პირველი შამპანური 1799 წელს დადუღეს. მოგვიანებით ჩიენშიაც გაჩნდნენ შამპანურის უცხოელი სპეციალისტები. მე-19 საუკუნის 40-იან წლებში კახეთში, სოჭელ რუსპირში ო. ლეოპოდი ადგილობრივი რქაწიოლას, მწვანესა და ჯანანურასაგან პირველი ქართული შამპანური დააყენა.

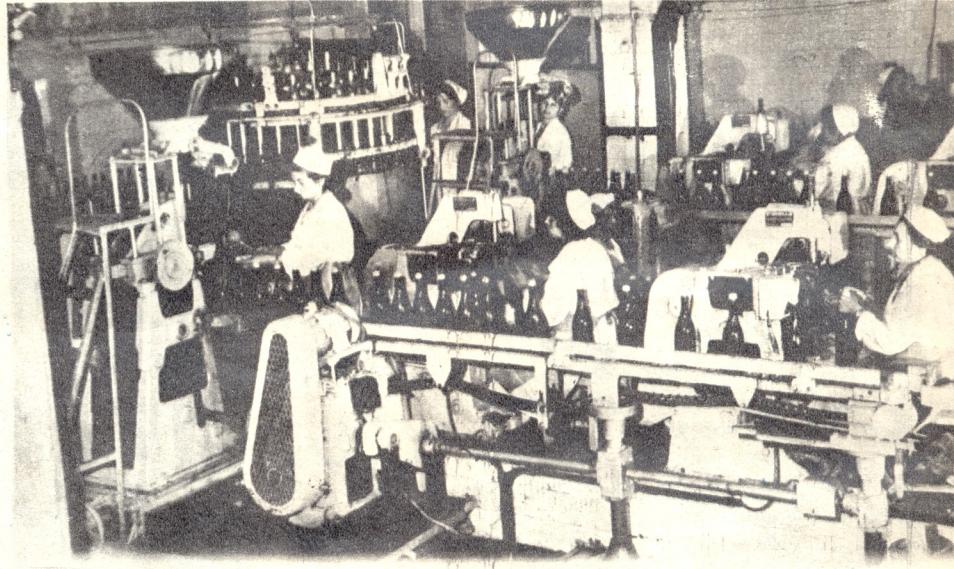
ქუთაისში 1876 წელს ვინწმ შოტტმ სარდაფის ააგო, სპეციალისტები მოიწვია და შამპანურის წარმოება დაიწყო.

თოლდორა კილაძე

90-იან წლებში მოსკოვის გამოცენაშე სახელმწიფო გერბი დაიმსახურა მუხრან-ბაგრატიონის მამულში დამზადებულმა მუხრანულმა შამპანურმა.

იმერეთში, მდინარე რიონის სანაპიროზე გაშენებულ მამულში ცნობილმა სპეციალისტმა ტემოზ 80 ჯიშის ვაზი ახარა. 1900 წელს საფ-

რანგეთში ტებოს მიერ ალადამტურისაგან დამზადებულმა შამპანურმა „ვიქტორიაზ“ უმაღლესი ჯილდო მიიღო.

მსხვილ საწარმოდ ითვლებოდა რევოლუციამდედრი საქართველოში ანანოვის ქარხანა ვარციხეში. წელიწადში ქარხანა 250 ათას ბოთლ „ერას“, „ვიუვე-მარგას“, „დიუვე-სპეციალისტს“ უშევებდა. მაგრამ შამპანურის წარმოებას იმ დროს პრიმიტივული ხასიათი ჰქონდა. შამპანური მხოლოდ მაღალი საზოგადოებისათვის იყო ხელმისაწვდომი.

რევოლუციამ შამპანურის წარმოება „სახალხო მამულების“ ტრქეს ჩაბარა. 1936 წელს თბილისში საძირკელი ჩაიყარა შამპანურის ქარხნის მშენებლობას. შამპანურის პირველი როგორი თბილისის ქარხანაში 1938 წელს მოიწიეს.

— პირველ ხანებში 4 მილიონ ბოთლ შამპანურს ვამზადებდით წელიწადში, ახლა 7 მილიონ 23 ათას ბოთლს უშევებთ, — გვებენებიან ქარხნის ლაბორატორიის ვამე თეოდორა კილაძე და მთავარი შამპანისტი შალვა ნიკოლოზის ძე სარუხანაშეილი. ისინი ამ საწარმოს პირველი მეჭირნახულები არიან, მისი ზრდისა და დაგაეკაების მონაწილენი და მხილეები. მათ თვალშინ გაშალეს მხრები ვეებერთელა სამეცნიერო მიმღებით შემოიტანება.

შამპანურის ჩამოსხია

სასახასა სიმწვდებეში თეთრი შენობა ღუშასჩავებულ გემსა პატავს. მისი ორი სართული ისევ უხილავია, როგორც ზღვაში შეცარებული გემის კაიუტა. ამ მიწისქვეშა სართულებში ჩეხ-ჩიებს ქართული ღვინო. ძირს, მიწის გულთან ახლოს ღვინო-მასალების სამეცნი, ღვინის ერთგვარი კოლექციონერია.

— ციცქა, თაგვერი, ჩინური, ალიგოტე, პინო, კაბრინე, — ამ ძირითადი ჯიშები, რომელიც შემპანურისათვის გამოიყენება, — ამბობს ინჟინერ-ტექნიკოლოგი ანგელინა გაბრიელიძე და ვეებერთელა კასრების ლაბირინთში დაგატარებს. მან ყველა კასრის თავიდასაგალი ხეთი თითივით იცის. ზოგში ძელ ღვინოს ჩასაქნიშია, ზოგში ახალი ღვინო დამტარალა. ირგვერ თვალისმომჭრელი სითერე და სისუფთავეა. ღვინოს ყველა ასაკში გნებს და კარგება უსუფ-თაობა.

ამ სამეცნიერო საქართველოს სხვადასხვა გუთხიდან შემოსულ ღვინო-მასალას ჭაშინების უსინავენ, ღვინის „ხასიათს“ აღენენ. აქედან წმენდებ ღვინოს მრავალგვარი მინარევისაგან და ღვევებისაგან. სხვადასხვა ჯიშის ღვინოს ერთმანეთთან აზავებენ. ნაზავს კვლავ წმენდენ და ამუშავებენ. შამპანური ამ სამეცნიდან იღებს სათავეს. ღვინის ნაზავის ნაკადულები არხებით, გამჭვირვალუ მიღებით ზედა სართულებისაკენ

მიჩენებულებს, პარველად ბიოქიმიურ საამქროს ჩაუტოს და გოლიათ საწახლებში, რეზერვუარებში ჩაგუბდება.

შაბანური ორგარად იწარმოება—რეზერვუარული და ბოთლის შედოდით. რეზერვუარებში ღინის აზაგს სფუარს და ლიქიდის: უპატებებები. პერმეტულად დახურულ საჭნალებში ღინის დუღილი 18 გრადუსზე იცყვანა. აქ გულისყრი ფუნქციელი თვალია საჭირო. ამტომაც გაფაციცებით დასტრიალებები თავს რეზერვუარებს ბიოქიმიური საამქროს უფროსის მოადგილე ეთერ სიორიძე და მეღვინე-ტექნილოგი ნარგის შახარძე. ქალშვილები 50 რეზერვუარს მეთვალყურეობენ. დუღილის შედევად წარმოშობილ ნახშიორეანგა გაზის წნევის დარაჯად მანომეტრის ისარი უდასა. ეთერი და ნარგიზა ამ კომპასით იკველენ გზს რეზერვუარების შიდა, უხილა სამყაროში. მათ ყველა საწახელში ისე უნდა დააღუდონ ღინიონ, რომ ტემპერატურის დაწევის თანაფარდობა ყოველთვის გარკვეული წესით მიმდინარეობდეს. ამ წესით დარღვევაც კი ქართულ შაბანურის გემოს მოაკლებს, ზუშუნა ნაპერწელებს გაუქრობს. ხალხი სახელს გაუტესს. ეთერი და ნარგიზა საბაკალიოთონი არიან ქარსანში. ისინი თავიათ დაღუდებულ შაბანურზე აუგარავის ათემევინებენ.

რეზერვუარებში ღინიონ-ნაზავი 24 დღეში მოეცვა შაბანურ წესზე, დაღუდებენ. ახლადდაუღებულ შაბანურს ქლიშვილები 6 გრადუსამდე აცივებენ. ორი დღი-ღამე გატრუნლი დგას ღინიონ რეზერვუარებში. მერქ დამდარ

თამარ კაკაბაძე:

შაბანურს გზას გაუყვნებენ და ფილტრ-ტექნიკიმიოსთან შეგზავნიან. აქ ღინიონ მთლიანად გაიწმინდება, გასუფთავებდა.

შაბანური ზედმიწვნით „მგრძნობიარე“ და თანაც „ჭირველია“. ერთი ციცვნა საფუარიც რომ შეეპაროს, აიმღვრევა და ხელმეორედ დაწყებს დუღილს. ქალიშვილები საგულდაგულონ არჩევენ ფილტრს შაბანურისათვის. გაფილტრული შემპანური გადამციცელში გრილდება და მსხმელი მანქანაში იგზავნება. პოთლებმომარჯვებული ჩამომსხველი მანქანა შაბანურს თავზე პოლიეთილენის ქუდებს, საცობებს მოარებს და საკონტროლო საწყიბისაკენ უკრავს თავს.

ბოთლის მეთოდით ღინის შაბანურზაცია თვით ბოთლშივე მიმდინარეობს. ღინიონ-ნაზავი ბოთლში დადგედებას თვეს, თვენაჲვარს ანდომებს. შემდეგ ბოთლებს სამი წლის განმავლობაში ინახავენ. სამ წელიწადში თოხვერ ხდება ბოთლების სათითად ტენჯლრევა. ბოთლს მდგომარეობას თანდათან უცვლიან პორიტონტლურიდან ვერტიკალურ. თვდება მდგომარეობამდე. თან წრიულად აბრუნებენ 360 გრადუსით ამ პერიოდში ბოთლში წარმოშობილი ლეგენი საცობს ყელზე დილექტება, რის შემდეგაც ბოთლის ყელს ყინვენ, ლეგენ აცილებენ და შაბანურს გარკვეული რაოდენობის ლიკიორს უმატებენ — იმის მიხედვით, თუ რაგვარის შაბანურს ამზადებენ, მშრალს, ნახვრადმშრალს, ტებილს თუ ნახევრადტკმილს.

შაბანურზაციის სამერიდან ეს მოთლები საკონტროლო საწყიბი იგზავნება და რეზერვუარული მეთოდით დამზადებული შაბანურის გვერდით დაგდება.

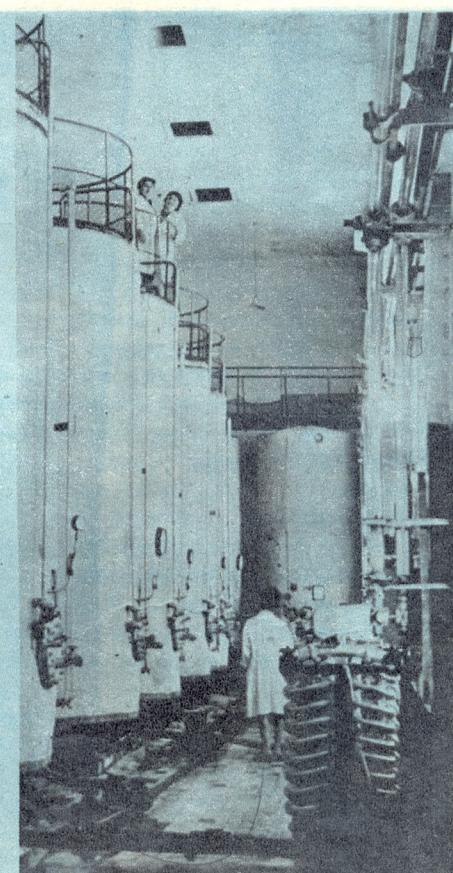
საკონტროლო საწყიბში შაბანური 10-12 დღე-დამებს ხასიათის გამოცდას გვისი. ბოლოს წუმმდებლები სინჯავენ ბოთლების ტომ რატე „ავ ზენ“ არ აცყვეს. დეგუსტაციურმა გმირუს უსინჯავენ. კონვეიერები კანსალ შაბანურს გაფორმებისა და შეფუთვის სამერიდისაკენ შიაქროლებენ. გაფორმების მანქანა ბოთლებს ღამაზ ეთიკებებს დააკრავს და შემცვევებს გადაწილებს. კონვეიერიან ღვილა ქადეშვილის შემცვევთა ბრიგადა დგას. გვეული პატუჩილა-შვილი, თინა აბულაძე, პოლინა ნიკოლოვა, ლანა ანთიძე სისწავეში მანქანა ჯობიან, ყოველდღიურ გვემას გადაჭარბებით ასრულებენ. მათი ბრიგადა კონვეიერული შრომის ბრაგადის სახელს ატარებს. კომუნისტურად შრომობს საჭარმო მოელ კოლეგტივა.

წარმოების მაღალმა კულტურამ, შრომის მტკიცე დისციპლინამ, პორდუქციის კარგმა ხარისხმა თავისი ნაყოფი გამოიღო — ქარხანას კომუნისტური შრომის საწარმოს საპატიო სახელი მიეკუთვნა.

ელევატორის გვეუნში ფენია ჩუმაკოვას კომუნისტური შრომის ბრიგადა უსუთავს ქართულ შაბანურ სეზონის მიხედვით: ზამთარში თბილად, ზაფხულში გრილად, ციმბირისაკენ გასაგზავნ შაბანურს — ნაბადში, თბილ ქვეწნებში გასაგზავნს — ჩვეულებრივად.

გუგუნებს ელევატორი, ბრუნავს კონვეიერი პირველი სარიულოდან მეორისაკენ, მეორიდან მესამისაკენ, გადააქვს ბოთლები, გადააქვს შრომის აბგავი სამერიდან სამერიდში, სართულიდან სართულშე.

მარია გვირაბე

аузаңса

መ.ጥ.ሸ.ኔ.ሙ.ዳ.፳

ମିଶାତ୍ରୁଗାରି ଏ. କାଳାଜ୍ଞନିକା

არქიტექტორმა გეორგ გულიავეგმა ცნობა მიიღო და სმირნეს გაიდან, რომ თევენს მიეკ შესრულებული საოლქო ბიძლიოთუების შენობის პროექტი მოწოდებულია, მაგრამ აუცილებელია ჩამოხვდეთ, რათა ადგილობრივი მუშაქების შენიშვნები და სურვილები მოისმითოთ.

ამ ცნობაშ შეტაც გაასარა გულიავევი: ეს მისი პირველი პროექტი იყო, რომელიც განსახორციელებლად მთიწონებს; განსაკუთრებით ის სიამოწედად გულიავეს, რომ მისი პროექტით შშობლურ ქალაქში ააშენებდნენ შენობას.

არქიტექტორი ქალაქის სადგურში გაიძლა და
საბამოს შათარებლის ბილეთი შეუკეთება. ქუჩებზე
ში მღვრიე ღლელები მიჩრიალებდნენ, ყიდულენ
მიმოზებს, ოქროს ზარები რომ ვერდათ და, გუ-
ლიავგმა რამდენიმე ტროტი იყიდა. შემდეგ მისი
ურადღება მოხცეუ კაცის გარშემო თვემოყრილ-
ბა ბრძობ მიიპყრო. მოხცეუს წყლით სასეს კოლ-
ბა ეჭირა ხელში და მხიარულად გაპყვირდა:

—აი, გასართობი პატარებისათვეს და უფრო-
სეგისათვეს! მყინვათავი! ჩავინათვას ჟსკერზე და
შემდეგ მყინვირულად ამოტივტივდება ფიზიკის
კანონის თანახმად.

კოლგაში შეინის პატარა ფიგურა ცურავდა; მო-
ხუცი რეზინის თაღლაქს ატერდა თითს ქვემო-
დან და პატარა ფიგურა ნელ-ნელა ეშვებოდა
ჟაფარზე, თითს აუშვებდა და, მყინვავი წყლის
ზედაპირზე ამოლიოდა.

ଶ୍ରୀଲୋକାର୍ଥୀ ସାତାମାଶିଳ ପ୍ରିୟଦା ଓ, ମାର୍ତ୍ତାତାଳୀକା,
ମହାତାର୍ଜୁବୀ ଏବଂ କୁଷାନ୍ଦା, ମାଗର୍ଣାମ ତାଙ୍ଗାଦ ଶାଖଶୈଖିଗତ
ଶକ୍ତାର୍ଜୁବୁଲୀ ପ୍ରିୟ. ଶଶାଶୀ ମଧ୍ୟଶାକ୍ରବ୍ରଦ୍ଧି ଏବଂ
ମିଶ୍ରାଲୁ ତାଳ୍ପ୍ରାଚ୍ୟୁତ ତାତୀତି ମିଶ୍ରବର୍ଣ୍ଣାଦ ଦ୍ଵାରେରା,
ରନ୍ଧି ମୃକ୍ଷିନାମାତ୍ର ଚିପାଲୁଶି ନିଅ୍ଯୁର୍ବ୍ରଦ୍ଧମାଲ୍ପବ୍ରଦ୍ଧ,
ଶ୍ରୀରାଜପ୍ରଦ୍ବଦ୍ଧ, ବାନ କି ଚିପାଲ୍ପ୍ରାଚ୍ୟୁତ ଏବଂ
ଶକ୍ତାର୍ଜୁବୀ ବାରକାର୍ଯ୍ୟବ୍ରଦ୍ଧନ୍ତି, ପ୍ରମାଣା ଶିଥିନ୍ଦ୍ରି-
ଦ୍ଵା ଏବଂ କେରାବୀ, ମିଶ୍ରବର୍ଣ୍ଣାଦ ଏବଂ ରାଜୁଲୀ
କାମ୍ପାତ୍ମକ, ରନ୍ଧିଲୀପିତ୍ତ, ଶକ୍ତାର୍ଜୁବୀରେ ଏବଂ ନିରାକାରିତା.

სმირნესკი ძირდესვინანდ დაინგრა ომის დროს, მაგრამ მის მეხსიერებაში მაინც ცოცხლობ-და ეს ძევლი, დაკბილული კოშკებით გარშემო-ტყმული ქალაქი. ეს კოშკები ზღაპრულ დევ-მირებს მოგანონებდნენ. გულიავება ვერც კი მო-სწორ ჰანჯარაზე სასაჭრებით გაავითბონა, რომ

მატარებელი გაჩერდა. იგი გამოვიდა ვაგონიდან და იავარეშნილი ქალაქის დანახვაზე შეძრულდა.

ეგორ გულიავეკი დაღლოლი, შშიერი მიღიოდა
ხოლმე ამ სახლში საბამოობით და ვარენკა ნა-
ცრისისუერ თვალების ალენისანი ბრწყინვალებით
ეგბერთდა. სუჟთა სუჭრებადფარუბჲო მაგიდაზე
სამოვარი თუხუცესებდა: თაროებშე ლამაზ მწერი-
ვებად ეწყო წიგნები. ვარენკა ბიბლიოთეკაში მუ-
შაომდა დამღაცებლად და ქარგი მუშაობისა-
თვის შშირდა აჯილდობდნენ წიგნებით. მაგრამ
საკითხავად სად ეცალა, როცა ძძისათვისცა არ
ჰყოფნიდა დრო. ვარენკას არა მხოლოდ თავისი
თავი და მოხუცი დედა უნდა ერჩინა, არამედ
ისტე, ეკორ გულიავეცი, რომელიც უნდა მიმზადე-
ბულიყო გამოცდებისათვის და სასარჯიშეეჭორო
ინსტიტუტში შესულიდეო. და სამუშაოდან დაბ-
რუებელური კარია სხვის სარიაბს რიცხვადა. მით-

„ରା ଶୁଲାମାଖାନୀ!“ — ଗୋଟିଏକା ଥାବ.
ଗାର୍ଜଙ୍କାବ ମିଳି ଶୁଲାପୁର୍ବେଶୁଲୀ ମୈରା ଦ୍ଵାରିଗାନ୍ତା
ଦୁଷ୍ଟନ୍ତରେ, ରମ୍ବ ଲ୍ଯାକ୍ଷେପି ସବ୍ୟନ୍ତ ଶ୍ରେଣୀ ପାଇଁ
ମିଳିବାରିବାରେ ହିନ୍ଦିରେ ଥିଲା. ତୁ ଗାର୍ଜା ଶ୍ରେଣୀରେ,
ଦୁଷ୍ଟନ୍ତରେ ଫାଗାର୍ଜିର୍ବେ, ରମ୍ବ ଯୁଗଳଟ୍ଟିଗିଲା ମାଗନ୍ଦବ୍ରଦ୍ଧୀସ
ଦୂମିବାନ୍ତି, ରମ୍ବରେମାତ୍ର ଦେଉଠିକିଲା ବିକାର୍ଯ୍ୟରେ
ଦେଖିଲା.

გულიავებმა გამოცდა ჩააბარა და ინსტიტუტში
ასწავლებოდა დამტკიცებული გამომცადებები. მაღლე გარენჯის ჭერი-
ზო მიიღო მისგან: „როგორც კი ოთახს მომცემენ,
მაღლია ჭარიყვანან. ახორ კი საინტო საქამიანო-

387
გელში გცხოვრობ. მოთამინება უნდა მოიკრიფო, დამტლოდონ“ და გარენგაც ელოდა. გულიავება მისგან ალერსანი წერილი მიიღო: ეგორუშება დაიბადა და თვალები სულ მამასა აქვს, ცის-ფერო. გულიავება უპასუხა, რომ ახლა ის ხე-დავს, თუ რა დაუძლეველი უფსკრულია მათ შო-რის. მათ არაფერო აქვთ საერთო და არც შეი-ძლება პერნდეთ. ერთად ცხოვრება შეეძლებელია. ბავშვს კი ყველთვიურად გამოვუჩვენი. ულსო.
გარენკამ მიკლედ უპასუხა: მე თქვენი ფული არ შეირდება, თვითონ გაჭმევ ლუგაშა ჩემს ეგო-რუშებას. წერილი სასკოლო რეკულიდან ამო-ბლეჭილ უზრულეს იყო დაწერილი, აკურატუ-ლი, მსხვილი ასობით. უზრულის მეორე გვერდ-ზე კი ბეჭითი ხელით იყო ამოწერილი სასკოლო კარნაბიდან: „ჩემ ავაშენებთ ჩემს ახალ სამყა-როს. ადამიანი — აზაფად გისმისი. ყველანი ერთისათვის და ერთი ყველასათვის...“

გულიავევი გააოცა ვარენგებს უარმა ჟულზე; ამ-ის შესახებ ის დიდხანს ფიქრობდა, მაგრამ ვერა და ვერ შესძლო ახსნა მისა მოქმედება. „იწენებ სიამაყით?“ — გაულღა აზრმა, მაგრამ უშალვე უარყო იგი: ამისათვის, როგორც მას უკონა, უფ-რო დაბევზილი ფსიქიკური მონაცემები იყო სა-ჭირო, ვიდრე ეს ბიძოლოთვების უბრალო დამლა-გბელს აქვს. ერთი წლის შემდგა გულიავს ვა-რენგა მოგონდა და წერილი გაუგზავნა, რომე-ლიც უკანვე დაუბრუნდა შენიშვნით: „აღრესატი ჟასულია!“.

და, აი, ეკორ გულიავები ისევ მშობლიურ ქალაქშია. იგი ნელი ნაბიჯით დაღიოდა თოვლით დაფარულ ნაგრევებს შორის და იგონებდა იმ სახლების ჟესახედობას, რომელითაგან მხოლოდ აგრძის ცარიელი კოლოფებიდა იყო დარჩენილი; აქა-იქ ახალი სახლების კედლები აღმართულიყო, მაგრამ ეს ისეთი მცირე რათოენობით იყო, რომ ათეული წლები იქნებოდა საჭირო ამ ქალაქის დასაღენად. „აა! მე დიდხანს მეყოფა სამუშაო“, — ავათის უკოლაობა,

ქალაქის აღდგნის კომიტეტში გაიღო, რომ
ათბირი, რომელზეც მისი პროექტი უნდა განვ-
თლათ, საღმის იყო დაინიშნული. საჭირო იყო
იმილიონობის შენობისათვის გამოყოფილი ნაკვე-
თ დაეფთხალიერებინა და ისიც ნაცნობი ქუჩე-
რით გამართა.

զովրու ծննդոյու թոպոնշալու գյուղընթանի շեցու-
ութա եցք՛Յ, սաճապ ողյօնտաց սամցանչքրիան ձա-
բարա սակալու ուղար, ձաբալու շերտուա դա Շեցու-
ացոյ ուժակատ. Ցւլուացոյ հաճապ թթմենքլուրմա

რომ ბოროტმოქმედს ყოველთვის იზიდავს ის ადგილი, სადაც ბოროტმოქმედება ჩაუდნიათ და, ეს რომ გაახსენდა, შედგა. მაგრამ ბილიკი მოყინული იყო, დამზრული და იგი თაშვეუქავებლად დაქმა ქვემოთ. გულიავევი გარბოდა, ხელებს იქნებდა, რომ წინასწორობა შეენარჩუნებინა, და კინარამ დაჭახა ფერდობშე ამომავალ ქალს, რომელმაც ძლიერ გვერდზე გადგომა.

სევი, სადაც წინაა პატარა ხის სახლები იყო მიყუეული, უდაბურად გამოიყურებოდა, მხოლოდ ძველებურად უდურტულებდა გაუყინავი ღელმ, თითქოს ვიღა ჩურჩულებდა მღელვარე ხმით, რომ ჩქრა ექმნას თუ როგორი იყო ცხოველება, ამ ხევში, როცა აქ, ფერდობებშე პატარა სახლები იდგა და, რარიც გიზგიზთ იწვოდა ეს სახლები ათას ცხრას ორმოცდა ერთი წლის ივლისის ღამეს. ყველაფერი ფერფლად იქცა და ფერფლი ქარბე გაფანტა. მაგრამ სევის მისახვევში სასწაულივით იდგა სამფანჯრიანი სახლი. გულიავევი შედგა და შიშმა აიტანა. თითქოს, აი ამ წუთში გაიღებოდა კრი და ვარენგა გამონდებოდა პარმაღლე... მაგრამ მისი წერილი ხომ უკან დაბრუნდა, „ადრესატი არ არის“. გულიავევი იმავე მმრდანებლები ძაღლს დაემორჩილდა, რომელმაც მიღიკშე უძიძება ქვემდებარებით, ხევში, და მარმარზე აფიდა. კარები ღია იყო.

— ვინ გნებავთ? — შეეკითხა გულიავევს სათვალებიანი ბიჭუნა, ფერმკრთალი სახითა და ხშირი ქერა თმით. იგი ფანჯრასთან წიგნს კითხულობდა.

გულიავევი დატერებით უმშერდა ბიჭუნას და ცდილობდა მისი თვალების ფერი გაერჩია. სათვალის მინები ბრჭყალებდნენ და თვალები ხან იყარებოდნენ და ხან ციფი შექით ბრწყინვდნენ, მაგრამ იმ შინაგანმა მხედველობამ, რომელსაც გული ულობს, მტკიცედ უპასუხა: სწორედ ის არის, ეგორუშქა.

— აქ ერთ დროს ვარვარა ნიკოლაევნა ცხოვრობდა, — წარმოსტევა მან, და ჯერ კიდევ იმედოვნებდა, რომ გული სცდებოდა და ეს ყმაწვილი უცხო იყო მისთვის. — მართალია, ეს დიდი ხნის წინათ კი იყო.

— ჩეენ კი ისევ აქ ცეცხლობთ. ევაკუაციიდან დავმორნდით... — სთქა ბიჭუნამ და კვლავ განაგრძო კითხვა.

გულიავევმა მიმოიხედა. ოთახში ისეთივე სიცარიელე და სიღარიბე იყო, როგორც თხეობეტი წილის წინათ: შეა თათახში ცუდად გაშალაშინებული ბორი იდგა, რომელიც ჩამოწოლილ ჭერს იქცერდა. მაგიდაშე სუფრის ნაცვლად გაზეთები ეფინა. ღღონდ გაცილებით მეტი წიგნები ეწყო თაროებზე.

— დედა ისევ ბიძლიოთეკაში მუშაობს?

— დიახ, — დანერულად უპასუხა ბიჭუნამ, რომელიც კითხვას განაგრძობდა.

— ისევ იმ თანამდებობაზე?

— დიახ, ისევ იმაზე, — ცოტაოდენი გაღიზიანებით წაიბურტუნა ბიჭუნამ.

— დაიგვანებს?

— დიახ... ის მოვიდა, ისადილა და ეს წუთია წავიდა.

„იქნებ სწორედ ის ამოდიოდა ბილიკით?“ ასახის სხივმა გულიავემა და ისევ შიშმა შეიკრიო.

— დედა დაიგვიანებს. დღეს თათბირი აქვს.

უნდა განიხილონ, თუ როგორ უნდა აშენდეს ახალი ბიძლიოთეკა... ძველი დაწვა...

— დედა რა თანამდებობაზეა?

— ხომ გითხარით, ისევ იმ თანამდებობაზე-თქო. ბიძლიოთეკას განაგებს...

— გა-ნა-გებს?! — ენის ბორძიკით ჩაეკითხა გულიავე.

— თქვენ როგორც ჩანს, დიდი ხანია არ გინახავთ დედა? — გაოცებით შეეკითხა ბიჭუნა.

— დიახ... თხეობეტი წლის წინათ...

— მე მაშინ დაბადებულიც არ ვიყავი. სასაწილოა პირდაპირ...

— რა არის სასაცილო?

— აი, დედა, რომ დამღაგებელი იყო... იატაკს, სარეცხს რომ რეცხავდა და იმ წიგნებასც კი ვერ კითხულობდა, რომლითაც მას აჯილდოებდნენ...

— მაში, ისწავლა?

— რა თქმა უნდა, მოზრდილთა სკოლა დაამთავრა, შემდეგ საბიძლიოთეკი ტექნიკური... გასაოცარი მესსიერება აქვს დედას. ახსოეს ტოლსტოის, ჩეხოვეს, ტურგენევს ყველა გმირის სახელი, ... ბიჭუნა გამოცოცლდა, ეტყობოდა დედაზე ლაპარაკი სიამოვნებას გვრიდა. — ერთხელ მე დავენიძლავე მას, თუ როგორ წელს დაამთავრა ტოლსტოიმ „ომი და შევიღობა“...

მზის სხივმა გადაურბინა ყმაწვილს სახეზე და ცისფერი, გაზაფხულის ცასავით კრიალა თვალუბი გამოჩნდნენ. გულიავეს ნაღვლიანად შეეკუმშა გული, უნდოდა მივარდნოდა ბიჭუნას, გულში ჩაეკრა იგი და პატიება ეთხოვა.

— მამა სადღარა?

— ბიჭუნა შეერთა, თვალები ჩაუმუშავდა.

ოთვის უკანას მუმატობის

გიგ გიგი

გაზაფხულის იას
თავს ევლება მზია,
ეუბნება გიას:
ხელს ნუ ახლებ იას.

არა, ჩემო მზია,
ხელს არ ვახლებ იას.
მხოლოდ ერთი ტოტი
მივუტანოთ ლიას.

გოგი ცანგანი,
სოხუმის მე-11 საშუალო სკოლის
მე-4 კლასის მოსწავლე.

ჩემი ყუჩა

სულ პაწია ვამოვზარდე
სანაქებო ჩემი ყურშა.
კარგად იცის თავის საქმე,
ეძახიან ნამდვილ გუშაგს.

ქურდს, ავაზაკს მალე იცნობს,
სუნს მაშინვე აიღებს.
დაკენს, შავ დღეს დააყენებს,
სახლის კარს არ ვაუღებს.

გულადია ჩემი ყურშა,
ფხიზელი და ცევიტი, მარდი.
სადარაჯოდ მას რომ ვტოვებ
სულ არა მაქეს სახლის დარდი.

აბა, ვის გყავთ ამისთანა?
სულ ფეხდაფეს დამდევს თანა.
ტვირთი მოაქეს მუდამ ყურშას,
გამრკე მუშას, ფხიზელ გუშაგს.

ცატი თურჩაძე,
თბილის 62-ე საშუალო სკოლის
მე-4 კლასის მოსწავლე.

ჩემი რცხება

პიონერი მინდა გაეხდე,
სწავლას მოვუმართო ხელი.
პიონერის ყელსახვევი
ოცნებაა მუდამ ჩემი.

შეიდ ნოემბერს მე გამოვალ
სიმღერით და დიდი ტაშით,

ჩენი ქვეყნის პიონერებს
მოვუდგები ძმურად მხარში.

ცის გენერალი,
გორის 1-ლი საშუალო სკოლის
მე-3 კლასის მოსწავლე.

გაზაფხული

წავიდა თეთრი ზამთარი
და მოვიდა გაზაფხული.
მოიტანა მზის სხივები,
აღერსი და სიყვარული.

მოფრინდნენ თბილი ქვეყნიდან
მახარობელი მერცხლები,
გვრიტებმაც გადმოიფრინეს
მრავალი ზღვა და ქედები.

ბაღში ვარდები იშლება,
მიმოფრინავენ პეპლები,
მინდვრად არიან მწერებიც,
მწვანედ ბიბინებს ველები.

ეთერ პიონაძე,
სანერის რაიონის სოფელ ხალატურის
საშუალო სკოლის მე-5 კლასის მოსწავლე.

ჩემს გავისანა მასნავდებელს

უკანასენელად დარეკა ზარმა,
გამოთხოვების დადგა წუთები,
ჩვენ დავისენებთ და სექტემბრიდან
საყვარელ სკოლას დავუბრუნდებით.

თქვენ კი პატარებს შეხვდებით ისევ —
პირველკლასელებს ჩაიკრავთ გულში.
ჩვენი თხოვნაა, — ნუ დაგვივიწყებთ,
ჩვენც შეგვაერთეთ იმ თაიგულში.

ნახვამდის, ჩენი მასწავლებელო,
მუდამ კეთილო, ჩენი აღმზრდელო,
ჩენ სიტყვას გაძლევთ, — კარგად
ვისწავლით,
ვეცდებით მუდამ რომ გასახელოთ.

თითოეული გულშილაძე,
გათუმის მე-9 საშუალო სკოლის
მე-5 კლასის მოსწავლე.

— დახტრი... მე მაშინ ორი წლისა გიყავი.
თქვენ გინახავთ იგი?

გულიავი სდებდა. ის ახლა იმაზე ფიქრობდა,
რომ საღამოს გარენას შეხვდებოდა თათბირზე.
იგი შერს იძიებს, გაერიტიკებს მის პროექტს
და იძულებული იქნება მასუხი გასცეს, თავი და-
იცვას... არა, ეს შეუძლებელია!

— თქვენ ჩემი მამა არ გინახავთ? — გაუძო-
რა ეგორუშეამ და თვალებში ჩაცერდა. გულია-
ვი გაურკვევლად გაქნია თავი. — ჩვენ მისი
სურათიც კი არა გაქვს... დედა ამზობს, რომ
სრულიად არ გევხარო მას, — მიჭუნას ხმაში
სინაული იგრძნობოდა.

გულიავი წამოდგა და პალტოს შეკერის დროს
გულის ჯიბში კოლბა იგრძნო. მყვინთავი ფსკერ-
ზე იდგა და თითქს შევლას ითხოვს, ხელში
ძებნდა აპორობილი.

— აი, მე საინტერესო სათამაშო მაქვს... მყვი-
ოთავი. ჩაიყურუმალებს ფსკერზე და ისევ ამო-
დის ზედაპირზე... — გულიავი თითს აჭრდა რე-
ზინის თალღას, მაგრამ მყვინთავი კოლბას
ფსკერზე ჯდომას განაგრძობდა — უთუოდ გა-
ჰიტდა...

ეგორუშეა ცნობისმოყარებობით ათვალიერებდა
მყვინთავს.

— აი, თურმე, რაში ყოფილა საქმე? — მზია.
რულად შეპყირა მან, — მყვინთავი ცარიელია
შიგნით და მხოლოდ ნახევრად ივსება წყლით.
ასეთ მდგომარეობაში, რა თქმა უნდა, ის უნდა
ცურადეს, რადგან წყალზე მსუბუქია. ახლა კი
მან ბევრი წყალი ჩაყლაბა, დამიტდა და კოლ-
ბის ფსკერზე დაეშვა... დამრჩევითოთ... რო-
გორ უნდა გაამთავისუფლო იგი წყლისაგან?

ეგორუშეა ჩაფიქრდა, წარბები შეიქრა და მაგ-
რად მიყუმა ტუჩები, რითაც კტუმობოდა, ცდა-
ლობდა როგორმე ამოხესნა ეს საინტერესო ამო-
ცანა; ახლა იგი დედას გავდა. გულიავი სახლი-
დან გამოვარდა. ფეხები უცურდებოდა, ფორხი-
ლობდა და ხევის ფერდობს ებრაუშებოდა.

— დამხრჩეალი დარჩათ! — უყიროდა გუ-
ლიავს უკან გამოდენებული ეგორუშეა.

ბიჭუნას წერიალა ხმა თითქს მოელ დედამი-
წას ფარავდა, ყველა ხმას ახშობდა. ეს ხმა მის-
დევდა გულიავს, ყელში სწვდებოდა და ახრჩო-
და. გულიავი ქვევით გარბოდა მთავარ ქეჩაზე,
სადგურისაკენ და თან ფიქრობდა:

„მიწწურ, რომ პროექტი მე თვითონ არ ჩიმარ-
ნია სრულყოფილად: უნდა გადამზადა... ამას
ბევრი დრო დასტირდება... და დაინშეული დრო-
ისათვის ვერ შევძლობ წარმოვადგინ იგი, მაშა-
სადამე, მისი განხორციელების საკითხი მოხსნი-
ლია...“

მატარებელი უკვე გადიოდა, როცა გულიავი
გავარდა პლატფორმაზე. უკანასენელი ძალ-ღონე
მოიკრიბა და მატარებელს გამოუდგა. ორთქმავ-
ლები გაპიოდნენ, მუქარით სტევნდა მიღიცი-
ელი, მაგრამ გულიავს მხოლოდ ეგორუშეა
წერიალა, შემაზრზენი ხმა ესმოდა.

თარგმანი ბაბო ვაშამავ

—იცით, მე გადასცემულიღ მაქვს დავტერო წერილი სათაურით: „რა ღირსა ღიმილი?“ —მითხრა რამდენიმე წლის წინათ მევრობარმა უურნალისტმა. წერილი ამ სათაურით მაღვ დაიბეჭდა გაშეთ „თბილისში“. გაშეთმა შამოჟრა საკითხი, რომელიც ხშირად ვგალელვებს, ვგაფიქრებს და გულს გვტკენს.

და მართლაც, რა ღირს ღიმილი, თავაზიანი, კულტურული ერთიერთგადმოყიდვებულება ადამი-ანებს შორის. განა ღიმილს ფასი აქვს? განა ღიმილი იყოდება? და მაინც, ღიმილშე ძვირ-ფასი ძნელად უ მოიძებნება. ღიმილით ეუბნებიან ადამიანები ერთმანეთს „დილაშვილობი-სას“ და გვერცხნება, რომ მთელი დღე, ასე ღიმილში უნდა გაატარო, უნდა შეგვმთხვევს რაიმე კარგი, აგისძეს რაიმე სანათტრული, საოცნებო. დიმილით აყნებს დედა თავის შეილს საჭროლი-დან, ღიმილით ხვდებიან ერთმანეთს შევვარებულები. ღიმილით გიშვდის პარტიულ ბილეთს რაიგონის მღივანი, ღიმილით გოლოფავნ გზას შენს გასაცილებოდა გამოსული ახლობლები.

ერთო სიტყვით, ღიმილი პარენივთ აუცილებელია ჩვენს სიცოცხლისათვის და მართლაც, განართონ ღიმილს რომ იგი ძნელდ გავიმტორო ერთმანეთისათვის? სამწერალო, ქშირად ხდება ისე, რომ უფრო კუშტდ, წარმშეჭრილნი ველა-პარაკებით ერთმანენს, კიდრე ღიმილოთ. ეს სიკურტე, უქმეხობა გულს გვიტუხს, გვტკინს და სხვა კი ნაკლება ვიღებთ:

ლის მუშავის გული, ვანიამოვნოთ, არ გავაღიში ანოთ და ჩენენი თავი უზერულ მდგომარეობაში არ ჩავიყენოთ: არ მოვაყენოს გამოყიდველმა შეურაცხყოფა. ეს ითქმის განსაკუთრებით სასურასო მაღაზიის გამყიდველებზე: საქამარისია, რაოდ შენიშვნა გაუკეთოთ გამყიდველს, მიუთითოთ სასუტავეზე, ანდა, სულ უფრო მტკიწოდებულებულმა წომა-წონაზე, რომ შეურაცხყოფის ნიაღვარი და გატყდეთ თავს. მამილებივთ წაკიდებულ გამოყიდვების მომზადებულ გინმე უფროსი მუშავი „აშველებს“, იგი ცდილობს დამმშვიდოს მომზადელი, უარი ათვევინოს „საჩივრის წიგნის მოთხოვნაზე და სხვა. ასეთი სურათის მოწმობით გველა ჩევნანი სდება ხოლმე. ამით გამოა, რომ უფრო ტატტიანი მომზადებულ „ყლაპაგს“ შეურაცხყოფას, არ ყვირის და არ სეირის მაყურებლებს შემოიხვევს ვარს. მაგრა იგი მაგაზიიდან გადის ჩემი გულისტკილით მაგალითების მოყვანა მრავლად შეიძლება. დავკამაყოფილდეთ ზოგიერთ მათგანით.

—გინდათ, გიჩენოთ კარგი ვამყიდველი?—
შითხრა ერთმა ქალიშვილმა და ობილისს შეუ-
რე უნივერსიტეტის კიბისუთამან გამართულ პატარ-
სატრიკოტუშო ფარდულობას მამიკვანა. თბილევნერ
ცხლილი ქალი დაუშარებლად შემოგვევბა. შა-
გაღმმოიღო რამდენიმე სხვადასხვა ფურის და ზო-
მის ჟავეტები. თან თავაზიანად გვეკითხებოდა—
კისთვის გვინდოდა ჟავეტი, რა ასაკის ქალის
თვის, გვიჩერებდა ფერს, ხარისხს. და თან თავა-
ზიანი ღიმილი არ შორდებოდა. ეს ღიმილი გვი-
თბობდა გულს. როგორ მოუხდებოდა ეს ღიმილი
იმ ქალიშვილებს სათამაშოების განყოფლებაში
რომ დგანან. სხვა რომ არა იყოს რა, ისინი თა-
ვიანთ პატარა კლიენტებს უნდა დავდონ ხ-
ლისანად. ისინი კი სერიოზული თოჯინებივი
დგანან დასჭლთან. პირდაპირ, ხალისი გაეკარგება
რაიმე ჭირობოთ. მაგრამ, აბა შექედეთ თბილისი
ცენტრალურ უნივერსიტის საბაკარეთი სექციი
გამოიწვევს დოკოდ ბრძანებულის. რა ცტრიალ-
რა ენამოსტრიბულია. ბავშვებიც სიამონვებით ეტკ-
ნებიან მის განყოფლებებას.

სათამაშოებზე გამასხვნდა: გასხვოვ ერთ წევიმი
ამინდში როგორ შემოიტრა ობილისის ერთეურ
მაღალიის საბავშვო სათამაშოების განყოფებ
ლებაში ახალგაზრდა ქალი. ქალს შინაურულა
ეცა — ჩანდა ეჩქარა. თევენი ჭირიმეთ, —
უთხრა ქალმა გაშყალებულ ქალიშვილს — თუ დაგ
ჩიათ ესა და ეს სათამაშო?

ଲ୍ପାମିଶିବା, ମିଥିଳିମାରିମା ହୀନାଶ୍ଵିରିଲିମା ଶୈୟୁଗିଠ
ସାନ୍ତୁଦାରୀ ଆବାଙ୍ଗାଶରିରା ବାସେବିଦାନ ଏବଂ କାଲୁ ପୂର୍ଣ୍ଣା
ତାବାଜିଦାନ ମିଥିଲେଶ୍ଵରୀ—ସେ ସାତାମାଶିମ ଉପରେ ବାତା
ବ୍ରଦାନ. ବାରିମ୍ଭେ—ଦ୍ଵାରିକ୍କନ୍ତେ ହୀଲିମା.—ଶୁଭ୍ୟବିଦ୍ୟ ଶୈୟୁ
ଦାତ ଏବଂ କେବି କ୍ଷେତ୍ରାବତ, ଆୟ ବାମିଶ୍ଵରୀଶ୍ଵରୀ ଏଥି ତାବା
ଶ୍ଵେତମାନିମାରି. ଏକବେଳେ ମିଥିଲେଶ୍ଵର ରାମେ. ବାମିଶ୍ଵରୀଦ୍ୱାରା
ଲୋ ଗ୍ରହତଥିବା ଶୈୟୁଗମାନଦା. ଗାମିନ୍ତୁପ୍ରଦା, ବାନ୍ଧିଲି ଏ

სათამაშოებისა საჭყობში არისო. მაგრამ მერე
ისიც დაუსატა: ახლა საჭყობში ჩასვლა მეზარუ-
ბა და ხვალ დილას მობრძანდითო. დედა აწრი-
ალდა. კვლავ თხოვა გამყიდველს—ნუ გამაბრუ-
ნებთ ისე, ბაჟფეს გული დაწყდება. მაგრამ ცივ-
შა უარმა უხმოდ გააბრუნა ჟეან. არა, გამყიდ-
ველს ვერ მოთხოვთ გააეთოს შეღმეტი მანძილი
მომხარებლისათვის, წავიდეს რაღაცა „შესვერ-
პლზე“, ამას ვერ მოვთხოვთ როიციალურად, მა-
გრამ სად არის ჩვენი გული, სად არის ჩვენი ღი-
მილი, ჩვენი მშადყონა გასამზღვნო ერთმა-
ნეთს? ამ ამბის შესტრებს, ძალიან დაწყვიტა
გული თავსჩმა წვემაში უკან გაარუნებულმა
ქალმა, რომელიც, ალბათ, იმაზე ფიქრობდა—რა
ვუთხრა ჩემს ძიგუნას, სათამაშოს ასე მოუთმენ-
ლად რომ ელოდება?

მსგავს ამზებს ყოველი ფეხის ნაბიჯზე შევ-
ხდებით. ამდენად, მაგალითურის მოყვანაც უხ-
ვად შეიძლება. მაგრამ, ვანა ეს საქმეს უშვე-
ლის?

საქმეში სერიოზულად ჩატედული ადამიანი უფრო ღრმა ფესვებს დაუშეცმის ძებნას — საიდან მოღის ეს გულგრილობა ადამიანისადმი, უხე- შობა, უკმინთბა? როგორ შეიძლება ეჭველოს ამ საჭირობროოროორ საკითხს? ამაზე რასაკიროველია, ბევრსაც ფირრობენ და ზრუნავენ იქ, სადაც ჯერ არს. მაგრამ ჩეცნ მაინც გამოსატკებამი ჩეცნს მო- საზრებას: ხომ არ შეიძლება დაუშეცმათ საოცარი რამ — რომ დახლის მუშავთა უმრავლესობა ბუ- ნებითა ნერგიული, უკმინთი და სხვა. ამ დაბაძუ- ლობას აქვს, ალბათ, თავისი გამოწვევი მიზეზი, მიზეზი, რომელიც არსებობს დახლის მიღმა და რომელსაც მომხმარებელი ვერ ამნინებს. აი ერთი საუკეთესო მაგალითი: მაღაზიას რატომდაც არა აქვს ქალალდი, რომელშიც საქონელს ახვევენ. გამოყიდველი ქალშევილი თავმოგზურებულია კით- ხებით, საყვედურებით. იგი გადაიქანცა და ჟავა უხეში ხდება. პირადად ვართ მოწმე, რა ლან- ძლავა-გრინგბით გაუშაბინძლდა იგი „აბეზარ“ კლიინტს. „გაი, იმ ოჯახის მრალი, სადაც შენ ხარ“, „წაადი, გაიარე, გაიარე“ და მრავალი სხვა. როდესაც საქმე ისტყორიამდე მივიდა, „მომრიგე- ბელი მოსამართლია“ პოზით გამოჩნდა მაღაზი- ის გამგე, ალბათ მთავარი დამააშავე (გან ხომ მაღაზის ქალალდით მომარაგება ვერ უზრუნველ- ყო), რომელმაც დაამშეიდა აღღლებული კლი- ენტი. განა მომხმარებლის შენიშვნა არ იყო სა- მართლიანი? რასაკირველია, იგი მართალი იყო. გამყიდველი აშკარად ტყუიდა. მაგრამ ისიც ხომ ადამიანია? დაიღალა ამგენი აქსნა-განმარ- ტებით. თავი და თავი მიზეზი ყველაფრისა გახ- ლდათ უქალაღობა.

ამას წინათ „ბავშვთა სამყაროს“ დირექტორმა

ს. 6.2

• 2 გე, ს გ, 2006

3 ლ ვ მ, მ.

ნორა კორჩშინაძემ საჯაროდ გაუსვა ხანი იმ დაბრკოლებებს, რომელიც უნივერსალის ვიტრინის მიღმა იმაღება, რომელთა გამო მომხმარებელი უქმაყიფილო ბრუნდება მაღაზიდან, და დახლის მუშაკიც არანაკლებ უსამონო განწყობაზეა. აი, დააბრუნეს გუშინ შეძენილი უზარისხმ სათამაშო, დააბრუნეს საყველურით; ღელაციებიც, რომელმაც ბავშვის 26 წლები ფეხსაცმელი ვერსად შეიძინა. ჭუბს ახალშობილის მამა—მან ვერ იშვავა ბავშვის თეთრეული. ისე კი, რამდენიც გრებავთ იმდენა კომპლექტები. გამოდის, რომ ორილი საღელლასთვის მთელი კომპლექტი უნდა შეიძინო! და ეს ყველაფური აღზიანებს, ანერვიულებს თრივე მხარეს: აქედან მომდინარეობს მათი უსამონო შეცვერები. (ამ. კორჩშინაძის გამოსკლამ შედეგი გამოიღო. მდგომარეობა ნაწილობრივ გამოიწყოდა).

არც ისაა დასამალი, რომ არის მომხმარებელთა კარგა მოზრდილი ნაწილი, რომელიც არაფრად აფლებს დახლის მუშაკს, რაღაც ხელშე მოსამახურებ ბიჭის ან გოგოს მსაგაბად თვლის მას. ზოგი მათგანი სულაც არ აპირებს რაიმეს შეძნას, მაგრამ ზედმეტი ცნობისმოყვარეობის გამო ამრიცლებს გმიცილებას, ხელს უშროის გატრობის წესიერ მიმდინარეობას.

არის, რასაკეირველია, შემთხვევები, როდესაც კატერების შერჩევისას არ ხელმძღვანლობენ პრინციული მშენით: მოვიზიდოთ ვატრობაში პატონანი, თვავის საქმის მცოდნე ადამიანები. ნათესაობა, ნაცნობობა და სხვები იმის მიზური, რომ დახლოთან საბროთ გატრობისათვის შეუფერებელი აგამიანი აღმოჩნდება. მასშიც, რა გმიწარებით უტევდა ერთი გამიცილებული მომხმარებელებს: თქვენ ასე ნუ მიურებთ, მე იურიდიული მაქეს დამთავრებული. საინტერესო, რად შეაქცია ამ იტრისტმა ზურგი თავის სპეციალობას და რად ჩადგა დახლში, თუ რაიმე გარეველი მიზანი არ ამორჩავებდა. კადრების მშრომელი განა რა გვიჭირს ჩენებ ისეთი? მდლობა ღმრთის, სპეციალური კურსები, ტექნიკურები თუ სკოლები საქმიანობა რაიმე გამოიყენება ასეთი საქართველოთ ამ საქართველოთა პროგრამებს: აქ არის საგნები, რომელიც შევნიირ ცოდნას მისცემს, დაასპეციალურებს ვატრობის დარგში მომუშავე ახალგაზრდებს. ამ საგნებს, ალბათ, გადასცემენ კარგი პედაგოგები. გაგრამ, აქვე, სრულიად სამართლიანი იქნება ჩენიშნება: არსადა ჭავარების ისეთი საქმიანობა, რომელიც კულტურულ ჩვევებს ჩაუნერგავს ჩენებს მომავალ სპეციალისტებს, ასწავლის მორალს, ეთიკას მომხმარებელთან ურთიერთობაში. ასეთი საგანი უნდა გამოვიყონო, სპეციალურად შექმნათ, გამჭვილოთ ღიმილის დიდი ფასი. იქნება, ღერმავები, მოსენებები მანცც ტარდება სისტემატურად ამ საკითხებზე? ამბობენ რომ არა. ამბობენ, რომ ნაკლები უურადღება მეტევა პოლიტიკურ-აზომურელობით მუშაობას ვატრობის მუშაკთა შორის, რომ აღმინისტრაცია დანაკრესებული გვემის შესრულებით. გეგმის სრულდება, სრულდება გადაჭარბებითაც, მუზრბ დახლს იქნა ნაკლებად ჩანს ადამიანი, რომლის სახეს თავაზიანი ღიმილი აშენებს. პოდა, ჩენებ გულისტკივილით ვეგითხბით მას: „რა ღირს ღიმილი?“.

სამი შეილი გაზარდეს დარიკო და მიხეილ ქაცანაშვილებმა, სამი შეილი დაუკრენს გზაზე, მთარ შეშაობს და თავისუფალ ფრთის ჰიდაობს. სპორტის ისტატიონ — ასე აცხადებენ ხალიჩაზე გასელის წინ. თენგიზი მსუბუქი მრეწველობის ტექნიკურშია, გულნაზი კი?

რამდენჯერ ჩაფიქრებულა დღდა, ამ ბატარა გოგოს ამდენი ძალა და ენერგია ვინ მისცაო! თვითონ აირჩია თავისი გზა გულნაზი. 1980 წელს მოვიდა თბილისის მუსიკალურ კლავიშებინი საკრავების ფაბრიკაში, გერ ფაბრიკა და მისი მუშაობა გაიცნო, მეტე ერთ ქალთან დიდხანს შეჩერდა და მისი თოთხმის მოძრაობას აკვირდებოდა. ეს ქალი გაქათქათებულ სპილონ-ძელისცემ და კუპრივით შავ კლავიშებს ძალდაუტანებლად აღაგებდა პიანინში.

— მოგწონ? — გაერთია ქლს.
— მოგწონ! — თქვა გულნაზიმ და მასაც გაერთია.

შრომის წიგნაკში იმ დღეს ჩაქერა: გულნაზი მიხეილის ასული ქაცანაშვილი. გექანიკის ამწყობი სამქრალო. მოწალე.

— ამ გოგონას სხვანარი ნიჭი აქვს, — არაერთხელ უთქვამს მასზე მის მასწავლებელს ნატო ხუბაშვილს. საქმის სიყვარულმა და გულმოდგინებამ შეასრულა 4 თვის

განმავლობაში ის, რასაც სხვები ც თვე უნდებოდნენ. არც ისე ადვილი ყოფილა კლავიშების და ჩაქუჩების თავის ადგილზე ჩალაგება. პიანინ უცელას გვინახავს, მაგრამ ცოტა თუ დაფიქრებულა იმაზე, რამდენი შრომა და გარეა სტირდება ამ შეტად სათუთ და კირკეულ ინსტრუმენტს.

მოვიდა პირველ დამოუკიდებელი დღეც. მასწავლებელი არ იდგა გვერდით. გულნაზიმ თვალი გადავლო სამქრალოს, გარშემო ფივეგამოგებულივით იდგნენ პანქონება და ვილაცას უცდიდნენ. ასე ეგონა, უცელა მას უურებდა და ამოწმებდა. გვერდით კლავიშების და ჩაქუჩების დიდი გროვა ეწყო. ხელში აიღო ერთი ჩაქური და ბუდეში ჩადო, მეტე მეორე, მესამე, მეოთხის ჩადება გაუკირდა, ჩაქუჩის ტანი ეტეოდა ბუდეში. მეორე მოარგო, ისიც გაჭირებულა. გვერდულ გადახდა გოგონებს. დახმარება კი არავითოვის უთხოვით. როგორც იქნა მონახა თავისი ადგილი ჩაქუჩება: მეტე იქნება რა გამოისახოვთ ჩაქუჩების და კლავიშების თავის თავისადგინება ამ შეტად სათუთ და თავის თავისადგინება მეტე არავითოვის უთხოვით. ეს იყო რწმენა თავისი ხელმინი და მასაც გაერთია გვერდული გადახდა გოგონებიც. როგორც იქნება რა გამოისახოვთ ჩაქუჩების და კლავიშების თავის თავისადგინება ამ შეტად სათუთ და თავის თავისადგინება მეტე არავითოვის უთხოვით. ეს იყო რწმენა თავისი ხელმინი და მასაც გაერთია გვერდის ასე, პირიქით, მოწავლიც

ჟყავდა და მათ უზინარებდა შრომის საიდუმლოებას.

დილით უკველოვის ადრე დგება გულნაზი, თოას მიალაგებს, საუზებეს გაუმზადებს მამას და ძმებს, ისაუზმებს. დედა ამ დროს ცეხზეა და ნერვიულობს, რომ არ დაგვიანდეს. მერე ლედი შალამბერიძე გამოულის და წავლენ. იმერეთის ქუჩიდან ტრამვაის გაჩერებამდე არც თუ ისე დიდი მანძილია. ტრამვაის გაჩერებასთან აუცილებლად ნახავნ მესამე მეგობარს — დალი ტატააზვილს. თუ კარგი ამინდია, ფეხით გაუვებიან გზას ფაბრიკისკენ. ლაპარაკობენ, აზრებს უზიარებონ ერთმანეთს, დაობენ უცავილებები, წიგნებზე, ზღვაზე და სიყვარულზე. ლაპარაკში ჩეარა იყეცდა გზა. ფაბრიკის შესასვლელთან სხვებს შეერევიან და საამჭროში შედიან. აქ დიდი და საპასუხიშეგებლო საქმე უცდის მათ შრომისმოყვარე ხელებს.

თვეში 16 პიანინოს უნდა ჩაუდგას სული გულნაზი ქაცნაშვილმა, 16 პიანინოს უნდა დაუმაგროს მექანიზმი და მექრდი ამოუცვის. თითოეულ პიანინოში 85 კლავიზი და 85 ჩაქუჩია. კლავიშებიდან 50 თეთრია და 85 შავი. ვინებს ცოტა ხომ არ გონია 16-ჯერ 85?

მანამდე კი, სანამ გულნაზისთან მოვიდეოს პიანინო, ბორჯომის ან ცხინვალის ტურში მოქრილი უზარმაზარი ნაცი ან წიფელი ქარხნის ტერიტორიაზე შემოდია, გამომჭრელ სამშროში მორების სახით იჭრება და ხარისხდება. შემდეგ გამოსაშრობად ლაგდება. გაშრობის შემდეგ იჭრება და ფუტურებად ეწყობა... მერე, როცა გულნაზის მიერ პიანინოს ფუტურში ჩალაგებულ ჩაქუჩებს და კლავიშებს რომელთაც ერთად კლავიატურა-მექანიკს ეძახან, ახწყობის სტატი მიადგება და სათანადო ტონალობაზე დააყენებს, სხვების ნაშრომთან ერთად, იგი გულნაზის ნაშრომსაც ამოწმებს.

— საქმის გაკეთებაც არის და გაკეთებაც, გულნაზის ნახელავს სხვა ნამუშევრებზე კარგად ვარჩევო, — ჰუსტად ასე თქვა ამწყობა ვალინდა თათაროვა. ასე მშბობენ სხვებიც. ასე რომ არ იყოს, მაინ რად აირჩევდნენ გულნაზის საქალაქო საბოროს დემუტატად? რატომ მისცემდნენ დახასიათებას პარტიაში შესასვლელად? რატომ მოდიან მასან ახალბედა გოგონები და რად უკითხებიან მას კოველგვათ წვრილანსაც კი? მხოლოდ ერთზე წყდება გული გულნაზის. შარშან უნივერსიტეტში მისაღები გამოცდები ვერ ჩააბარა. სახლში თვალცრუმლიანი დაბრუნდა. სწავლაზე გული მაინც არ აუყრია. წელს თუ არა, მომავალში მოგხვდებიო.

ქარხნის ეჭოდან ხშირად გამოდის სატვირთო მანქანები, რომელთა ძარაზე თვემწონებ დგას კუპრიფით შავი პიანინო. პიანინოს მექრდები ლამაზი და საუფარელი სახელი აწერია: „საქართველო“. მის შექმნაში გულნაზ ქაცანაშვილსაც მიუძღვის წლოლი.

გ. გერამი

თრი და დომა

დედამ მიატოვა თავისი ერთიციცქნა პიორმშო ვაჟი. მეზობელმა გავიცხა იგი ასეთი ულმობელი საქციელისათვის და ბავშვი თვითონ იშვილა, ჩემ შვილთან ერთად გაიზარდოს, გადაწყვიტა. მშობელმა დედამ მაღლე იგრძნო დაკარგული ოჯახური ბედნიერე-

ბა და ინანა, მაგრამ გვიანდა იყო, შვილმა აღარ მოისურვა დედასთან დაბრუნება. აი, რა საგულისხმო ამბავი მოუხდათ მაგდენბურგის ზოოპარკში მცხოვრებ მაკაკებს.

გაზეთი „ფოლკშტატე“

Բանավահաս Աշոմբւա Հանապետ

ରାତିମ ଉୟଗକୁ ନିନ୍ଦନ କାହାରିବାକୁ ଅଶେ କଲୀଗୁର
ଏ ନାତୁରି ପାଇଁ, ମେଘାନା, ଅଧିକାନ୍ଦେଶ୍ଵର... ରାତ୍ରା
ଉୟଗାର୍ଥ, ଏହି କ୍ଷେତ୍ରକୁ ବିଜ୍ଞାନ ରାତ୍ରି କାହାର ଏହିଲେ
ବାଦମ୍ଭେ ଉତ୍ତରର ମାଳାଲି ଓ ଉତ୍ତମିନଦ୍ୟେଶି
ଦୂରାଶେଷୁଲ୍ଲବ୍ଧ, ଯଦିରୀ ମହିଲାରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତୁଳି
ଓ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଦେଖିବାରେ କାହିଁବନ୍ଦୀବା?!

ასე. ცხოვრობდნენ მისი მამა-პაპანიც...

რამდენი გული აუნთას რშმენის ნაღვერ-
დალით წინას ბებას, გამოჩენილ პედაგოგსა
და მწერალ ქალს ეკატერინე ჭრელაშვილს,
რომლის კალამი და საკველომოქმედო ხატმია-
ნობა, კარგად ყოფილი ცნობილი მაშინდელი სა-
ზოგადოებისათვის „იმედის“, „კერძოს“,
„ნობათის“, „ღროების“ ფურქლებიდან. წერ-
და, თარგმნიდა, გაფართულს აგრძელებდა,
თაოსნობდა სკოლების დაარსებას, ეწეოდა
პედაგოგიურ მოღვაწეობას.

ნინოს ბატუა საქართველოში ხალხოსნური მოძრაობის წამომწყება გახდათ ლიტერატურის სარჩევლზე. თავის დროისათვის შეტაც განათლებული კაცის, ყაზანის აქცევების კურსდამთავრებულის — მიხეილ ასთანის ცხოვრება მთლიანად მიყენვნა უკუღმრთო ყოფის გარდაქმნისათვის ბრძოლას.

მერე რა თუ მისი, როგორც მეცნიერის ხმა ჯერ კიდევ ისე მძლავრად არ გაისმის, როგორც დიდი გამოცდილებისა და ნიჭის ფსიქოლატრის — მიხელ ასათავარის! ნინო იმთავრც გამაყოფილი იქნება, რომ მეცნიერებაში, პირად ცხოვრებაში მამის კვალს გაჰყენს, არ შეარცხვინოს სამაყო მამის სახიო.

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍ ପାଠରେ କଥା ହେଉଥିଲା ଯାଏନ୍ତି କଥା ହେଉଥିଲା
ମହାଦେଵଙ୍କ ପାଦରୂପରୁ ଉପରେ ଦେଖିଲା କଥା ହେଉଥିଲା ଯାଏନ୍ତି କଥା ହେଉଥିଲା
ତଥା କଥା ହେଉଥିଲା ଯାଏନ୍ତି କଥା ହେଉଥିଲା ଯାଏନ୍ତି କଥା ହେଉଥିଲା
କଥା ହେଉଥିଲା ଯାଏନ୍ତି କଥା ହେଉଥିଲା ଯାଏନ୍ତି କଥା ହେଉଥିଲା

Յովեցը աստղանուն սաեցլոնծի ցոյշիցիր-
հուս և սայբեցնոյրո-սայցլեցո օնսթրուցիւս
որդունաբարսամո Շիկամուտո սայմանանծիս ձա-
յիցցամ սածուռուռ ձահրիմյունա, հռմ ձուց
միշնուն թուրքաց Սայցլուս ցաշիկյուցիտ ցա-
յիցց Շեպէմլենց ուզա. Թուշուցիւս մանրան-
ուրսիս ձամտաշրեցին Շեմլեց, Նոյզորի և
լուցու յուրագուցիս միշոնց աճալցաթրու յալո
րից և արոցես սամշառու.

ମାତ୍ର ଶୈମଳେ ପିଲ୍ଲାବି ପିଲ୍ଲାବି ମିଳିଯାବା । ନିନ୍ଦା
ଅବାଳାଙ୍କାରୀ ସାଙ୍ଗରିଦିଲାଟିର ଦିଲେଖରାତ୍ରିଯା ମହିମ୍ବ
ଜୁଣିକ୍ଷେତ୍ରରୀ ଦ୍ୱାରାପରିଚ୍ଛବିଦି — ଶିଖରକ୍ଷରଣିକିଲା ଦା
ମିଳି ମୁଖୁରଣାଳିବାଦିର ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ବାନଧରଳିପ୍ରଭୁ,
ଦ୍ୱାରାପରିଚ୍ଛବିଦି, ମେଲିର, ମାଗରାର ଶେରୀର ନାୟକିଙ୍କିରି
ଶୁଭମିଳିକ ଶ୍ରେଦ୍ଧର ବ୍ୟାପାର ।

შრომავის უტეხბა ძალაში, მეცნიერების უზომო სიყვარულმა მთახვედრა იგი სმე-
ლიცინ მეცნიერების აკადემიის ნამდვილი
წევრის ა. ვ. კერძიკოვის აკადემიურ გზულ-
ში, რომელიც მოსკოვის სოლოფიოვის სა-
ხელობის ფიზიკატრიული სავალმყოფის ბა-
ზაზე არსებობს. იქ ღოცენტი ნინო ასთავა-
ნი მთელ თავის ძალასა და ენერგიის ახ-
მარს ადამიანის ფიზიკურ მოქმედებაზე
დაკვირვებასა და შესწავლას, ეტებს დაკარ-
გული გონისა და სულიერი წონასწორობის
აღდგენის გზებსა და საშუალებებს. მისი
საღირეოობრივ დასერტაციაც ერთ-ერთ ასეთ
საკითხს: „ნევროზების კლინიკასა და მკურ-
ნალობას“ ეხება.

მეტად როულია დისერტაციზე მუშაობის
პროცესი, ყოველ ნაბიჯზე ხედება წინააღმ-
დეგობები, მაგრამ მასთვის არ არსებობს
შეუძლებელი. ასე ამჟაფლს და ჩაუნირგეს
ქალს მისმა მასწავლებლებმა და უფროსმა
მეცნიერებმა ცნობილმა ქართველმა ფსიქიატ-
რებმა აკადემიურსმა ა. ზურაბაშვილმა, პრო-
ფესიონერებმა ლ. ნაკაშიძემ, ი. მერიოზაშვილმა,
ე. გობრინოიძემ, რომლებთანაც ახლაც მეტად
გულთბილი და საქმიანი ახლო ურთიერთო-
ბა აქვს.

ნინომ სულ ახლახან მიიღო პერიფერია
მენთეშაშეგრძილისაგან მეცნიერული ჩემევა-და-
რიგებებით, ადგინინური სითბოთი და სიტკ-
ბოთი ასაკებ ბარათ.

ପେରନ୍ତୁକେବାନୀ ଲୋଳି ନାୟାଶିଠି ସାହେବୀ ଲମ୍ବ-
ଗଢ଼ାକରୁଣୀ, ସ୍ଵାୟାକରୁଣିତ ଲାକରାଜନବେ ନିନ୍ଦ
ଅଚାନକାରୀ ମେପିନ୍ଦେଇୟାଏ ଶ୍ରେଷ୍ଠଲୋକଙ୍କବନ୍ଧୀୟ,
ମୁଖୁରନାଳେ ଗାନ୍ଧୁମ୍ଭରୁକ୍ତବ୍ୟେଳ ତ୍ରୈକ୍ଷେପକଥ୍ୟ, ଗାନ୍ଧୁ-
ଶାୟାତ୍ରିକବ୍ୟେଳ ମିଶ୍ରଶବ୍ଦିନବେ ଅଲ୍ଲେପୁ ଆଚାର-
ଗୁରୁତ୍ବରେ ମେପିନ୍ଦେଇୟାଏ ସାଧନ୍ତ୍ରିତନାମ ଦିଶେରତ୍ବ-
ବନ୍ଧୀ;

— სადადეტრაციო თემაა, — აბბობს მეცნიერი, — სუთი ფსიქონერვული აშლილობა, რომელსაც აკვიტებული ნერვოზული მღვდლის მიერ გამოიყენა. ეწოდება. იგი შეიძლება იყოს თავისთავადი დავადება, დაკავშირებული ფსიქოლოგიურ განცდება, სიტუაციურ მომენტებან ან დაწყებითი სტატია მიმებ ფუნქციური ავალმყოფობისა. დაკავდებანი სხვადასხვა პროგნოზისანი არიან და სპირონებენ მკურნალობის სრულიდან განსხვავებულ მეთოდებს. ნინო ასათიანის მიერ მკერდულ კლინიკური ნიშნები წარმოადგენ ამ დაკავდებათა სადი-

କ୍ଷେତ୍ରରେ ପାଇବାରେ ମହିନେ ସେଇଲ୍ଲେ ଥିଲା...
ମଧ୍ୟରୁଥିବା ଏକାଙ୍ଗବିଶ୍ଵରଙ୍କା ମେଳନୀରେ ଏହାକିମ୍ଭଦେଖି
ଏଇ ଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟମାଧ୍ୟକାଳୀନ ମେଳନକାଳିକାରେ ମେଳନ-

ଓলোড় সাজুরিতে প্রেসেস গুণমুক্যের্ণেশন হি। মিস্ট্রেজ
তীটেরে বুলি কুরুক্ষে শেষমিত্তেরে ফলক্ষ্মি মিশু-
কালোবৰ্ষ দ্বা দ্বাক্ষুরিগুণেশন সাধন। অনিল-
মাসবৰ্ষণ উলোবৰ্ষ প্রেসিন্টেরুলুক্ষ্মেরিসামগ্রেয়ে
অপূর্ণবৃক্ষে, আকাশপুরুষে শেষমিত্তেরে দ্বিম-
কালুরু দালু। অধি “তিলিসমিস” গুমানের
সিদ্ধোন্তে, পুরুষালো, সুল পুরুষারা সিদ-
ধোন্তি, কুমুদীলুসুপ এলুগ্রে অভিনন্দন মে-
রিরে অভিনন্দন দ্বা কুমলীসু ঘুমো, অলোক,
মেরুল দ্রুতগতিশীল শুরুগুচ্ছ দ্বৈগ্রহি অরুণেরী
মুন্দুপুরুষে।

დაბის თბილისში ერთი ზურგ შესახედაონ-
ბის ვაჟაყაცი, ცნობილი მეცნიერი და შესა-
ნიშვანი აღმანი. მისი ნერვული სისტემის
დამატებული დაკარისი იყო ამ პატარა,
ნაზი ქალის გამოჩენა და ტყბილი, გვლში
ჩამწევდომი ხმის გაკონტაქტ. ნორ თავიდინვე
ჩაერია ავალმყოფის სამკურნალო დაწესებუ-
ლების მიღმა ცხოვრებაში, ლრმად ჩამწევდა
გარემონტებულ სამყაროს, ავალმყოფის გა-
მომწევე მიწერებს და მაღლია კიდეც სასურ-
კლ შეღებს.

တွေဖြစ်ပါသလိုအပေါ်မှာ မြေပိုက်ရေး၊ ရွှေချောင်းဆွဲရေး၊
ဗြိုင်ကြော်ရေး၊ လူနေရေး၊ ပြည်သူ့ရေး၊ ပြည်သူ့နောက်လာ
မိန္ဒရာရေး၊ အာဏ်လုပ်နည်း၊ စံရှုံးနှင့် လူနေရေး၊ မြေပို
က်ရေး၊ ကြော်ရေး၊ စီးပွားရေး၊ စာရွက်ရေး၊ စာအုပ်၊ ဂျာတော်
ရေး၊ စွဲရေး၊ လုပ်ငန်းရေး စာအုပ်၊ ဂျာတော်ရေး၊ စွဲရေး၊ ပြည်သူ့
ရေး၊ ပြည်သူ့နောက်လာရေး၊ ပြည်သူ့နောက်လာရေး၊ ပြည်သူ့
ရေး၊ ပြည်သူ့နောက်လာရေး၊ ပြည်သူ့နောက်လာရေး၊ ပြည်သူ့

ଅର୍ଥ ଶ୍ୟାମିଲୀ ମୁକୁଳୀ ତଙ୍ଗାଳୀ ଶେଖବଳା
ଶିଳ୍ପିଶିଳ୍ପିର ଶୁଣିତ୍ୟବନ୍ଦ ମର୍ଯ୍ୟାଦନ୍ତର ଶର୍ମି-
ଶର୍ମି ହେତୁମର୍ଦ୍ଦିନ କାହାରେ ମୁହଁମାନ;

თინა ზარბინავა,

Digitized by srujanika@gmail.com

A graphic design featuring large, bold, black and yellow Armenian letters arranged in a grid-like pattern. The letters include 'Բ' (B), 'ՅԵՒ' (YEU), 'ԱՌԵՎՈՒՄ' (AREVUM), and 'ՅԵՐԵՒ' (YEREU). The design uses a sans-serif font and is set against a light background.

ԵՐԵՎԱՆԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

სალებში ზუტუნებრივი სასწაულმოქმედი ძალების რწმენა უსსოფარი ღრობილან მოდის. ამ მაგნე ცრუზტუნის ჩასახა-განვითარებას და შემდეგ მასებში ფეხვების ღრმა გაღმენას ხელს უწყობდა და მუნების მოვლენების კანონზომიერებათა შეუცნობლობა.

ଓঁ পূর্বীলিঙ্গো হিন্দু গুণনির্দেশ শব্দক্রিয়েত সম্পূর্ণাদ
গুণলাভে মৃত্যাদ গুরুভেগলভুল “সুস্থিরুণা”
রঞ্জনাকু, রমেশলালাপ স্বেচ্ছানিরাদ কীর্তন, “ওঁ জ্ঞানে”
এক, “ওঁ সুস্থিরুণা” শুন্ধেরুণে। হিন্দু মৌচানা গানগুরা-
কুষ, রাস প্রারম্ভালগ্নেন সু, “সাসঁচাউল্লেঁধরিগুণা”
“সুস্থিরুণা”.

ენათმეცნიერება დააღინეს, რომ სიტყვა „უქმერი“ უ-ჟამურ-იდან, ე. ი. უდროო-დრო-იდან მოღის (აკად. ა. შანიძე). მაშასადამე „უქმერი“ მოქმედდს მხოლოდ დამით, უდროო დროს. „უქმერის“ ეს ოკისება ხალხმა დიდი ხანი იცის და საკუნთა განმავლობაში მისან თავდა-საცავად ათასაგარ ხერხებს მისართავს.

აღმართ, ბევრს შეუნიშნავს სოფლად ზოგი კა-
რის, ჭირობოთან ან კარის ამყოლებზე აჩვე-
ნენ.

ଦେଉଳି ରାଜମ୍ଭ ରୁକ୍ଷନିଳି ସାଙ୍ଗାଣ୍ଠି, ଉତ୍ତର ଶରୀରାଳ —
ପ୍ଲଟ୍ଟିଙ୍କ୍ସିସ ନାଲ୍ଲା. ଚଂଗାଙ୍କ କି (ମାଗାଲୋଟାଫ, ଇମ୍ପରେଟରଶି),
ଚଲ୍ଲାବ୍ଲୋଟାଫ ଅଗର୍ବେଦନ ରୁକ୍ଷନିଳି ନାକ୍ଷେରୀ, କାଞ୍ଚକ୍ଷେ, ଏବଂ
ମିଥିକି ଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠାଳ ମାର୍କ୍ଷାବିହାର ନାକ୍ଷାଲ୍ଲା ଏବଂ ପ୍ରାଚୀନ
ପିଲିସ ଦ୍ୱା ଆ କି.

ეს, ასე ვთქვათ, „უშმურის“ საწინააღმდეგო პირველი ბარიერია. იმ შემთხვევაში, თუ „უშმურის“ ეს ბარიერი გადალახა და სახლში შეიტრა, მას იქ სხვა წინააღმდეგობი დაყდგაბა.

სალხური რშმენით, „უშმური“ ყველაზე მეტი
ად ჩვილ ბაშვებს ემტერება. „უშმურან“ სა-
ბრძოლველად აკენის თავიან ღდებინ ჭავტარია
დანას, ხანჯოის პირს, ღორის ჯაგარს, კამარაზ
ჰკილებენ ქარვის მძივებს და ა. შ.

დროთა განმავლობაში ხალხი იმ დასკვნამდე
მივიღდა, რომ ყველაფერი ეს „უშმურისაგან“ თა-
ვის დასაცავად არ ემართდა და დაიწყო ბრძო-
ლის სხვა საშუალებათა ძიება. პირველ რიგში
ხალხმა „მიაგონ“, რომ, თურმე „უშმურის“ ძალია
ეშინია ცეკვლის და გვაინ ღამით მოსულ სტუ-
მარს, მეზობელს ან მგზვერს, „უშმური“ რომ ა
შემოტყოლოდა, სახლში შეიმსვალამდე კარი-
ზღურბლოთანვე ფეხბოთან უკრიდნენ ანთებულ
ნაოვირდლებს, უნთბდნენ ასანთი და სხვა.

ମାଘରୁଥ ଏକ ଗ୍ରୂ ଲେ ଅଳମିନ୍ଦିନଙ୍କା ସାବଧାରିଲୁବା! ରାତ୍ରଙ୍କା
କାଲାଙ୍କି ଓଠ ଦୟାଶୁଣାମରିଦେ ମନୋରୁଦ୍ଧ, ରଥ ଯୁଗଲୁକିଶୀର୍ଷ
ଲ୍ୟେ „ସ୍ଵପ୍ନମୁହଁ“ ଫୁଲାରନ୍ଦାକ ଲମ୍ବିତ ମର୍ତ୍ତବ୍ୟାନିଲ ଚୁପ୍ପାଲ
ସାପ ବେଳାପ୍ରେସ୍‌ବେଳରୁ ଦା ଆସ୍ତି, କୁରିନିବାରିନିର୍ମାଣ, ଆଖ୍ୟାନ
କଥାରୁ ଦାରୁନିବାରି ମିଳିଛାଲୁବା.

ადამიანებმა დახმარებისათვის ისევ ცეცხლ
მიმართეს: დამით მოტანილ წყალს დაღავდნენ
ოთახში შემოტანამდე ყრილნენ შეი ნაკარიჩხალ.

ନାଶିଳିରୁ ଦା ଉପିତ୍ତରୀ, “ଫୁଲିଦାନ ଗାନ୍ଦିଲ୍ଲଙ୍କୁଟା”
ଶେଇଲ୍ଦେବ ଦେଖିଲୁ ଶେନ୍ଦିଶ୍ଵରି ଆଜ୍ଞା, ରମି ସାନ୍ତ୍ର-
ଲାଦ ଗଲ୍ଲେଖବି ସାର୍ଥକତାରେ ଶରୀରକାର୍ଯ୍ୟ ଅନ୍ତରୀମିତି
ଫୁଲାରୁ ଫୁଲିଲୁ ଶେଖିତାନାଳୁ ଆଜ୍ଞା ଶେନ୍ଦିଶ୍ଵରିଲାଙ୍କୁ
ଦାଲ୍ଲେଖାଲୁ, ଅଧିଲନ୍ଦର୍ଭ, ରମି କାମିଲ୍ଲିରୁ ଫୁଲାଙ୍କୁ, “ମହିମା
ଦାଶରାନ୍ଦର୍ଭମଦ୍ରୁ” (ରମାଶ୍ରମିତର) ମିମିମାର୍ଗନ.

მაგრამ ასე იყო თუ ისე, ზოგჯერ „უშმური“
მაინც ახერხებდა ოჯახში „შეძრომას“.

ალბათ, ბევრ თქვენგანს უნახავს, ხალხური
ენით რომ ვთქვათ, „უშმურმოკიდეული“, „ავ-
ერადაკურული“ ჩვილის გვამი. სხეულზე აშერად
ამჩნევია რაღაც ღურული ღაები, ჩაშევბული ად-
გილები (განსაკუთრებით მეტრის არწივი და
ზურგზე). ამ ღაებებს „უშმურის ნათოთერებს“, ნა-
ხელურებს უწოდებონ.

რა არის ეს საზარელი „უქმური“, ანუ „ავი ქარი“, ანუ „ავი სული?“ მხოლოდ და მხოლოდ ელექტრობა.

ცნობილია, რომ არსებობს დეგამიწის მაგნიტური ველი. ისიც ცნობილია, რომ წყლის პარ-თან ხახუნის შედეგად წარმოქმნება გარეველი ელექტროენერგია.

კლევეტრობით დამტკურული პაერის ნაცადი კვე-
ლაში მეტად წესტიან, დაბურულ ხელმაში, წყალ-
ვარდნილებთან (წისქვილი, ჩანჩქერი), ნანგრე-
ვებთან და ა. შ. გზვდება.

ამგვარად, საკარისია აღამიანი (ამ შემთხვევაში ელექტრობის საუკეთესო. გამტარი) ღამია ელექტრობით დამუშავდეს, რომ მისი ორგანიზმი „დაიმუშაოს“ გარკვეული რაოდენობის ელექტროენერგიით.

ରାତ୍ରିମରା ଗନ୍ଧାର୍ଗୁଟର୍ଗୁଡ଼ିଟ ସାଶିଶି ଗ୍ରୀବାନ୍ ରାମିରୀ
ଫିସ୍‌କୋଲିଦାନ୍ ଲାବର୍କୁନ୍‌ଡ୍ରୁଲ୍ ଏରାମିବାନ୍‌ସ ସାକଳିଶ୍ଵର
ଶ୍ରେଷ୍ଠା ? ମିଥିର୍ବନ୍, ରମ୍ ଫିସ୍‌କୋଲିଟାନ୍ ଫ୍ରାଣ୍ଲିନ୍ ଗାର୍-
ଲ୍ରିନ୍‌ଟା ଦା ମିସା ପାରିତାନ ଶାବ୍ଦିନ୍‌ସ ଶ୍ରେଷ୍ଠା ଫିସ୍‌
ମିଥିର୍ବନ୍ଦା ଏଲ୍‌ଗ୍ରେଟର୍ମର୍ବନ୍ଦା. ଏସ୍ ରମ୍, ଏରାମିବାନ୍ ଫିସ୍‌କୋଲିଦାନ୍,
ଏସ୍‌କ୍ରେ ଲ୍ରିପୁରିଦାନ୍, ଫ୍ରାଣ୍ଲିନ୍‌ବାନ୍, ଲାବର୍କୁନ୍‌ଡ୍ରୁଲ୍
ଦା ନ୍ଯୁସ୍କ୍ରିଟାନ୍ ଏକ୍‌ବେଦିନ୍ ଗାମିଲ୍‌ବ୍ରାନ୍ ଶେମଲ୍‌ଲ୍ୟୁର୍
ଦା ସାକଳିଶ୍ଵର ମରକ୍‌ବ୍ୟୁଦ୍ଧ ଏଲ୍‌ଗ୍ରେଟର୍ମର୍ବନ୍ଦା.

ରୁଗ୍ରାନ୍ତରୁ କି କୁ ଏହାମିଳାନ୍ତି ସାଥରେ ଶୈଳିରୁ
ଏଲ୍‌ମ୍‌ଫ୍‌ରୁନ୍‌ବ୍‌ରୀ ଏମ୍‌ପ୍‌ର୍‌ବ୍‌ରୀ ଉପରୁଥିଲା ଗାନ୍‌ଧିରାନ୍ତି ଏବଂ „ତମ
ଅନ୍ତର୍ବିନ୍ଦି“ ହିଲୋପ ଦାଖିଲୀବି ବାବିତ.

ବ୍ୟୋଧ ଦୀପଶ୍ରେଷ୍ଠଙ୍କ ନାମକିଳିରୁ କୁଣ୍ଡଲେଖରୁ ଉପରେ
ତୁରନ୍ତରୁ ଦେଖିଲା ଏହା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

სხეულს ღურჯი ღაებულის სახით აჩნდება.
„უქმურისაგან“ განკურნვის ყველაზე საიმედ
საშუალებად შეღლება მიაჩინდათ. და მართლა
ზოგ შემთხვევებში ამ „შეღლებას“ კარგი შედევ
მოქმენდა, რაში იყო საქმე? ნეუთუ მართლა რა
ტან ბურტბუს შეუძლია საწაულის მოზღვნა?

ରୁ ତ୍ରୟୋ ଶୁଣ୍ଡା, ଏବା!
ସାହେଜି ମଧ୍ୟକାଳୀ, ରମ୍ଭ ଶୈମଲୁଙ୍ଗପାଲୀ ଶୈବାରାଧ୍ୟେଦ୍ଵାରା
ଲୋକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଶାଖାରାହାନି ଫାନ୍ଦିତା ରୁ ନାଶକିରଣ
କାର୍ଯ୍ୟରେ ନାଶକିରଣ, କାର୍ଯ୍ୟକାରୀରାହାନି ଫାନ୍ଦା ରୁ ତ୍ରୟୋ
ଶୈମଲୁଙ୍ଗପାଲୁ, ଶୈମଲୁଙ୍ଗପାଲୁ କାର୍ଯ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟରୀରା
କାର୍ଯ୍ୟରେ ନାଶକିରଣ କାର୍ଯ୍ୟରୀରା କାର୍ଯ୍ୟରୀରା କାର୍ଯ୍ୟରୀରା

რაც შეეხდა შემლოცვის მთქნარება-ცრემლდენას, ხშირად ეს საყალბე როდა: მიღებული ელექტრობა მას ერთგარად აღწერს და მთქნარებას. აწყებინებს.

საინტერესოა, რატომ ხმარობს ხალხი „უშმურის“ წინაღმდეგ მხოლოდ იმ საერთოს, რომებიც ელექტრობის საყვეტესო გამტარია (რკინა, ქარვა, ნაზშირი, ცეცხლი, ღორის ჯაგარი)? რატომაა, რომ ყველაფერი, რაც კი „უშმურათან“ საბრძოლველად გამოიყენება, პარეზი გაბანებულ ელექტრობას განშეხტავს? რატომ არ აშენებს ხალხს „უშმური“ დღისით? განა ცნობილი იყო, რომ მზის სინათლე პარეზი არსებულ ელექტრულ ნაკადს შლის, ჯაგანტას, შთანთქას?

არა, ხალხმა არაფერი იცოდა ბუნებაში ხასუნის შედეგად წარმოქმნილი ელექტრონერგიის არსებობის შესახებ. რკინის, ქარვის, ნაზშირის თუ ცეცხლის გამოყენება „უშმურის“ წინაღმდეგ მრავალსაუკუნვნოვანი ემპირიული გამოცდილების შედეგა.

ვინ იცის, რამდენი საუკუნე დასჭირდა იმის მიგნებას, რომ ნაზშირი, რკინა, ღორის ჯაგარი, ქარვა, ცეცხლი და სხვა გაცილებით ჰკეთესი საშუალება „უშმურათან“ საბრძოლველად, ვიდრე, ფეხვათ, ხოლ კუნძის მორთვა და მერე მისი ცეცხლში დაწევა და მიწაში დამარხვა.

ვინ იცის, რამდენი სიცოცხლე შეიწირა ასეთმა ექსპერიმენტება და ბოლოს ხალხმა მიინც მაგნო ეფექტურ საშუალებას.

აյ საინტერესოა კიდევ ერთი საკითხი: ჭიათურანისა და მანების ტრადიცია (ცეცხლზე ყმაწილების გადასტომა „ავი სულებისაგან გასაწმენდად“) ხომ არ არის უშმურის საწინააღმდეგო საშუალებათა სათავე? საყურადღებო კია ის ამბავი, რომ ჭიათურანისა დარიან გაზაფხულზე იციან, ე. ი. მაშინ, როცა ატმოსფეროში ელექტრონული მუხტები ყველაზე დიდი რაოდენობითა დაგროვილი (ჰქეა-ქუსილის ბერიოდი) და ცეცხლის დანება ხდება ღამით და არა დღისით.

შშირად კითხულობენ ხოლომ—რატომ ქალაქში არ იცის „უშმური?“ პასუხი ერთია და მარტივი: იმიტომ, რომ ქალაქში ყოველ ნაბიჯზე ელექტრონაგრაფერებია და ადგინიც სახლში შესვლამდე ელექტრობისაგან განიტვირთება. სოლუად კი, განსაკუთრებით მივარდნილ ხეობებში, ნაგადულებითა და წყალგარდნილებით მდიდარ ადგილებში წყლის პარეზან ხასუნის შედეგად წარმოქმნილი ელექტრობის რაოდენობა საგარისად დიდია.

აი, რაშია „უშმურის“ საიდუმლოება.

ნინო პაპუზაპავ

3) სიმღერები უსამდოო

ამ ჯგუფს მიეკუთვნება უველა ის ვარგში, რომლებიც მიზნად ისახავენ საერთო ფიზიკურ განვითარებას.

ვარგიში დაიწყოთ ე. წ. გაზმორებითი ტიპის ვარგშებით, ე. ი. ისეთი ვარგშებით, რომლებიც ნელ ტემპში სრულდება და მოგვაგონებს განმორებას.

მომდევნო ვარგიშები მივცეთ ქვედა კიდურებისათვის, შემდეგ ზეტანისათვის (ზექები, ბრუნვები). ვარგიშება ქვედა და ზედა კიდურებისათვის ერთდროულად (ვარღნები, აქნევები) და წახტომები. წახტომების შემდეგ აუცილებლად გადავიდეთ ადგილზე სარულშე, ტემპის თანადან შენელებით.

I ვარგიში: საწყისი მდგომარეობა—ფეხი ძრინა და თვლაზე—1-2—ავტორო ცერებზე, მკლავები გავიტანოთ განზე და ზეკო. თვლაზე—3-4—დავეშვათ ტერფებზე. გავიმეოროთ 3-4-ჯერ. ვარგიშის ძრის ტანი პირდაპირ გვეკირს.

III ვარგიში:

საწყისი მდგომარეობა—განმკლავი. 1—მარჯვენის აქნევეთ, ტაში მუხლს ვევევით. 2—საწყისი მდგომარეობა. იგივე მეორე ფეხით გავიმეოროთ 2-3-ჯერ თითოეული ფეხით.

IV ვარგიში:

საწყისი მდგომარეობა—ფეხები ერთად, განმკლავი. 1—წინზექი დანინჯი, 2—ზემრითი განმკლავი, 3—უკუზნები დონინჯი, 4—საწყისი მდგომარეობა. გავიმეოროთ 3-4-ჯერ. ვარგიში შევასრულოთ ძრეკადი მოძრაობებით.

V ვარგიში:

საწყისი მდგომარეობა—მარჯვენა ზევეთ, მარცხენა უკან. ყოველ თვლაზე შევცვალოთ ალმების მდგომარეობა. გავიმეოროთ 4-6-ჯერ.

VI ვარგიში:

ვიაროთ ან ვისტუნოთ ალმების ნებისმიერი ქნევეთ.

ვარგიშებისათვის კარგია გამოვიყენოთ პატარა ჯისტებზე წამოცმული წაგრძელებული სამკუთხედის ფორმის ალმები.

V ვარგიში: საწყისი მდგომარეობა—ფეხები ერთად, განმკლავი, 1—ტაში ზურგაუკან, 2—საწყისი მდგომარეობა, 3—ტაში თავს ზემოთ, 4—საწყისი მდგომარეობა, გავიმეოროთ 3-4-ჯერ ენერგიულად მოძრაობებით.

VI ვარგიში:

საწყისი მდგომარეობა—დოინგი, ფეხები ერთად, 1—წატრომი, ფეხები განზე, 2—საწყისი მდგომარეობა. გავაეთოთ 6-8 წატრომი ალგილზე სიარულზე გადასვლით.

ვარგიშების შესრულებისას ყურადღება მივაკიროთ ტანისა და თავის სწორად დაკერას, სუნთქვას, მოძრაობის მსუბუქად შესრულებას და ზომიერებას.

თუ ბავშვებს თვლაზე ვარგიშის ჩატარება უკირთ, ჩაუტარეთ დაუთვლელად.

3 ა რ ჯ ი შ ე ბ ი ა ლ ე ბ ი გ ი ტ

სხვადასხვა ფერის პატარა ალმებით ვარგიშების ჩატარება ძალზე სინტერესო.

I ვარგიში:

საწყისი მდგომარეობა—ალმები განზე.

1—ალმები თავს ზევით, გვარედინად, 2—ალმები განზე, გვიმეოროთ 3-4-ჯერ.

ვარგიშის ძრის ტანი გამართულია.

II ვარგიში:

საწყისი მდგომარეობა—მარჯვენა ალმები ზევით, მარცხენა განზე. ყოველ თვლაზე შევცვალოთ ალმების მდგომარეობა. გავიმეოროთ 3-4-ჯერ. ყურადღება მივაკიროთ ალმების ზუსტ მოძრაობას.

III ვარგიში:

საწყისი მდგომარეობა—ალმები განზე. ალმების წრეული მოძრაობით გავაეთოთ მცირე წრეები. ვარგიშის ძრის ტანი 6-8-ჯერ.

IV ვარგიში:

საწყისი მდგომარეობა—ალმები ქვევით. 1—ვარდნა გარჯევნით წინ, ალმები ზევით. 2—საწყისი მდგომარეობა. გავიმეოროთ 3-4-ჯერ. ვარგიშის დრის ტანი პირდაპირ გვეკირს.

V ვარგიში:

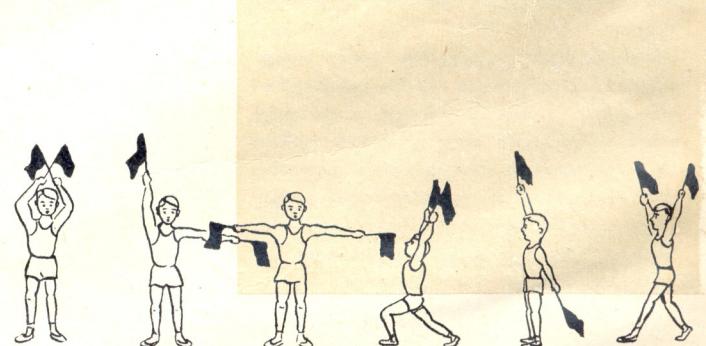
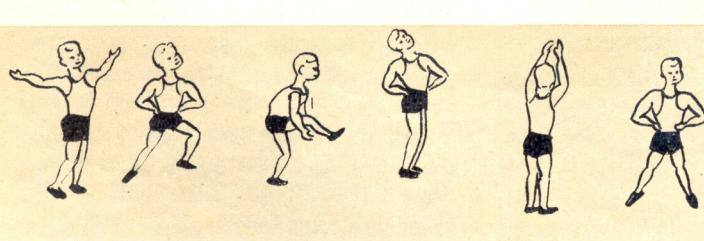
საწყისი მდგომარეობა—მარჯვენა ზევეთ, მარცხენა უკან. ყოველ თვლაზე შევცვალოთ ალმების მდგომარეობა. გავიმეოროთ 4-6-ჯერ.

VI ვარგიში:

ვიაროთ ან ვისტუნოთ ალმების ნებისმიერი ქნევეთ.

ვარგიშებისათვის კარგია გამოვიყენოთ პატარა ჯისტებზე წაგრძელებული სამკუთხედის ფორმის ალმები.

2020 ყიდვების აზრი, სპორტის სტატია.

კულტურული ძეგლი (აუგ) უკინესებრი 6 ეტაპი

ალექსანდრე დიუმას (1803-1870), რესპუბლიკური გენერალის შვილს, იყონობდნ, როგორც დიდ ფრანგ რომანისტის. მის ქალაში კულტურის ისეთი ცნობილი რომანები, როგორიცაა „სამი მუშკეტური“, „აფრიკი მონტე-კრისტი“, „ათი წლის შემდეგ“, „ოცი წლის შემდეგ“, პიესები, ასამდე სხვა რომანი და ტრაგედია... მაგრამ ალექსანდრე დიუმას ძალიან ცოტანი იცნობდნ, როგორც... კულინარის. ჭარბობილი დიუმი, ის მთელი თავისი სიცოცხლის მანძილზე აგრძებდა და იწერდა სხვადასხვა ხალხის კულინარულ ხელოვნებას! ეს შემთხვევით ამბავი როდი იყო! ალექსანდრე დიუმამ, კიდრე მწერალი გათდებოდა, თავისი დამოუკიდებელი ცხოვრება სამიერნოებიდან დაწყო. ის მუშაობდა სან-ფრანცისკოში სამიერნოს უბრალო მსახურად. როდესაც ამ ხელობით სამხატვის კაპიტალი შეაგროვა, შეისყიდა ლოინო-ყავით სავაჭრო საზღვაფი, სადაც თვითონ იყო მთავარი მზარეული. მუშტრებს გოსტონდათ ალექსანდრე დიუმას მიერ დამზადებული კერძები და ხალისთ ეტანებოდნენ ამ სამიერნოს. მაგრამ კრიზის დღეს მას ბევრად უმუხლოდ და სამიერნო დაწყება. ამის შემდეგ ალექსანდრე დიუმა ლიტერატორი გახდა. პოლია, მიუხედავად ამისა, კულინარული ხელოვნება მას სიყვალის დღემდე თავისი ძირითად ხელობად მიაჩნდა და ეს იმითაც დასტურდება, რომ მან, მთელი თავისი სიცოცხლის მანძილზე აგრძოვა და შემწინა ფუნდაციენტალური ნაშრომი — „დიდი კულინარული ლექსიკონი“.

ალექსანდრე დიუმა მოგზაურა ამიერკავკასიაში იყო საქართველოში. ამიყობდა იმით, რომ ამიერკავკასიაში მოგზაურობისათვის მას საგზური მისცა თვითონ ამიერკავკასიის მთავარსარდალმა თავადმა ბარიარინსკი.

ა. დიუმა ამიერკავკასიაში მოგზაურობის დროაც არ იყოშებდა კულინარულ ხელოვნებაზე ფიქრს თავის ჩანსტერებში, რომ ლებიც ეხება ნადირობასა და კულინარულ ხელოვნებას, დიუმა სხვათაშორის წერდა: „თავადმა და მისმა მსახურებმა (ლაარაკია ბარიარინსჩე) ვერც კი წარმოიღვნეს, რომ მე კალამთან ერთად თავისუფლად ვეზფლები სანადირო თოფსა და მზარეულის ჩამჩას, რომ ვარ პოტი, მონადირე და მზარეული. ცოტა შეტი დრო რომ გვეკონდა,

— ასკვნის ის, — გავათავებდით იმით, რომ მთელ ფოთს გამოვევებდით“. დიუმა როგორც ჩანს, აღტაცებული იყო ქართული მწვადით და ემზადებოდა შეეტანა თავის უცულინარულ ლექსიკონში“ მისი რეცეპტი, მაგრამ ამ რეცეპტის შეტანა მოისწოდ მხოლოდ თავისი ნარკევების ციკლში „მოგზაურობა ამიერკავკასიში“.

ალექსანდრე დიუმამ თავისი ლიტერატურული მოღვაწეობით მონაგარი მილიონები ძმაკაცებთან ქრიში გაფლანგა. მოხუცებულობაში იგი გალარიბდა, მაგრამ ამ დროს მისმა შვილმა ალექსანდრემ განიმტკიცა საპატიო მწერლის სახელი. დიუმამ-მამაშ კი თავისი სიცოცხლის უკანასკნელ წლებში გადაწყვიტა თავისი კულინარული ენციკლოპედიის გამოქვეყნება, მაგრამ ეს მას უკვე აღარ დასკალდა. ა. დიუმას „დიდი კულინარური ენციკლოპედია“ გამოვიდა მისი სიყვალიდიდან სამი წლის შემდეგ. ის გამოიცა ცნობილი მწერლის ანატოლ ფრანსის რეაქტორობით, და ანატოლ ფრანსის ლიტერატურული კარიერაც წერილ და ამ წიგნის რეაქტორობიდან იწყება.

ქვევით მოგვყავს ალექსანდრე დიუმას რამდენიმე კულინარული რეცეპტი.

ხახვის სუპი

500-600 გრ ხახვი თელ ნაჟრებად უნდა დაიჭრას, გაირეცხოს ცივ წყალში, გაშრალდეს და იხარის 100-120 გრ ერბოში, სანამ დღია იქრისტეფრის მიიღებს. ამის შემდეგ დაიჭრას ერთნახევარი ლიტრი ადუღებული წყალი არა ერთაშად, არამედ თანდათანობით. მიეცეს მარილი და პილილი გემოვნების მიხედვით; იღულოს ნელ ცეცხლშე ხახვის მზადყოფნილება. ამის შემდეგ თანდათანობით დაიმარის 5-6 წინასტარ გათვევილი უმი კვერცხის გული, თან კოვზით უნდა ურიოთ, რომ არ აიჭრას. კერძის თევშებზე დასხმის წინ სუპში ჩაიყრება ან შეიძლება სუფრაზე ცალკე თევშებით ჩაიდგას ერბოში შემწვარი თეთრი ხმიადი.

კაშირანის სუპი

აღეთ 250-300 გრ ნიახური, 100-150 გრ თეთრი კომბოსტო, 250-300 გრ ბოლოვი, 100-125 გრ ძველი ან ახალი ხახვი. დასხით ამათ მდუღარე წყალი და გადაწურეთ; ამის შემდეგ ეს ბოსტნეული დაკეპეთ წვრილად

და აურიეთ ერთმანეთში. ჩადეთ ქვაბში 120-125 გრ კარაჯი ან ერბო, შედგით ცეცხლშე და ჩაყარეთ შიგ დაკეპილა-არეული ბოსტნეული. უყვაით მარილი და პილილი თქვენ გემოვნების მიხედვით. ამის შემდეგ კერძი მობულეთ ნელ ცეცხლშე და შზადყონამდე რამდენმეტ წუთით ადრე დაუმარტეთ წვრილად დაკეპილი 300-400 გრ ქომის გულ-ლეისლი.

მოხარეშეთ მარილიან წყალში და გასწურეთ საწურში 150-200 გრ ვერმი-შელი, შეურიეთ მასში 30 გრ დაქუც-მაცებული მშრალი ყველი, ჩაყარეთ ესენი ერბომოვლებულ ქვაბის ფსერჩე, დაყარეთ ზემოლან წინასტარ გამზადებული ბოსტნეული ქამთის გულღოძლით, კვლავ მოყარეთ ზემოლან დაქუცმაცებული ყველი (გემოვნების მიხედვით) და თან დაუმარტეთ კარაჯი ან ერბო. ამის შემდეგ დასხით კოველივე ამა 1-1,5 ლიტრი აღუღებული წყალი. ერთი წამოლებულის შემდეგ სუპი მზად იქნება.

მუშაკითერული რაბუ

დაკეპეთ 1 კგ ცხვრის ხორცი, მობულეთ 50 გრ ერბოში, ან კარაჯში. გასუცხეთ 50 გრ გამხმარი სოკო, განერერეთ 2-3 საათს ციც წყალში, შემდეგ დაქუცმით წვრილად და აღუღებთ რამოდენმეტ კოვზ ცხვრის ხორცის წვერში. ამის შემდეგ სოკოს წყენის ნაწილი დასხით მობულებულ ცხვრის ხორცს, ურიოთ, მოყარეთ 2-3 კოვზი ფსევლი და ისევ აურიეთ. უყვაით საჭირო რაოდენობით მარილი, პილილი, დაფნის ფოთოლი, დასხით დარჩენილი წვენი და ისევ მობულეთ ნელ ცეცხლშე კერძის მშადყონამდე.

კარტოფილი „მეტრ-დოტილი“

კანიანად მოხარეშეთ კარტოფილი. დაუქვენით და დაჭერით ნაჭრებად. ჩასხით ქვაბში ერბო, ან ზეთი დაჭრილ ნიახურთან, პილპილთან და მარილთან ერთად, დაუმარტეთ ცოტა ლიმბის წვენი, მოაყარეთ დაჭრილი კანიანის შემდეგ შემდეგ მობულებით ნალები და გაიტანეთ სუფრაზე.

„ნედელიადან“

საქართველოს განცადვისა და კულტურის

ქორმაზის უბაკოლ

(დიაბეტით დაავადებულთათვის)
შინდის კომპონტი

300 გრ მსხვილი, ბალის ან ტყის შინდი გარეცხეთ, წყლისგან დაწრიატეთ, ჩაყარეთ ნახევარებილობან ქილაში, შეასეთ წყლით და ჩაუტარეთ სტერილურზეცია 15 წუთის განმავლობაში წესისმებრ. დაბეჭდეთ და შეინახეთ საზამთროდ.

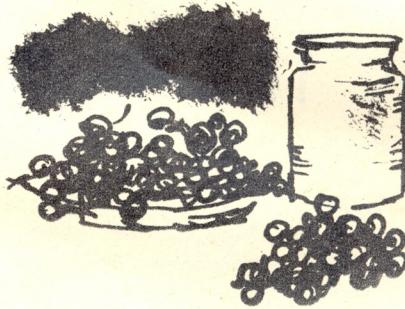
ასეილის კომპონტი უბაკოლ

200 გრ ასეილი გარეცხეთ, ჩაყარეთ ნახევარებილობან ქილაში, დაუმატეთ წყალი და 15 წუთის განმავლობაში ჩაუტარეთ სტერილურზეცია. დაბეჭდეთ და საზამთროდ შეინახეთ.

მოცეარის კომპონტი უბაკოლ

300 გრ მოცეარი, დარჩეული და გარეცხილი, ჩაყარეთ ქილაში, დაუსხით წყალი და ჩაუტარეთ სტერილურზეცია 10 წუთის განმავლობაში. დაბეჭდეთ და შეინახეთ.

უცელა ამ კომპონტს გახსნის შემდეგ შეიძლება დაგმატოს შექარი ასე: წევნის გამომოქმედაში და გამოსარიცხოთ ცალკე, გავრცელით მასში შევარჩეთ. წარმოადგულებთ და შემდეგ კვლავ მოვათვასებთ შიგ ნაყოფს.

შურბანის კომპონტი

ნახევარი კილოგრამი ყურექნი და ვეკულიტოთ, გავწუროთ და ჩავასხათ კილოიან ქილაში. შემდეგ დაგმარცლოთ ამდენივე ყურექნი, გავრცელოთ და ჩავაწყოთ წყენში. ქილას თავი დავწუროთ და ჩავატაროთ სტერილურზეცია 15 წუთის განმავლობაში. ქილა დაბეჭდოთ და შევინახოთ. ინახება მოელი წლის განმავლობაში.

შავავი გოლომი

ჯამისა, მკვრივ ახალ ბოლოებს მოვაშოროთ მწვანე ფოთლები, გავრცელოთ და ჩავაწყოთ ნახევარებილობან ქილაში, ჩავუმატოთ შევ 2 დანალი ფოთლი, 5 კბილი ნიორი, წითელი წიწავის მეოთხედი, 12 გრ ქვამარილი, ღავასათ ცავი წყალი და თავი დავწუროთ. ასე შევინახოთ ზამთრისათვის.

შავავი კიტრი

წვრილი კატრი გაგრეცხოთ, ჩავაწყოთ კილოიან ქილაში, ჩავუმატოთ 5 კბილი ნიორი, ნახევარი წითელი წიწავი, 3 დაბნის ფოთლი, 25 გრ ქვამარილი, ალუბლის 2 ფოთლი, მოცარის 1 ფოთოლი, 10 გრ ყვავილოვანი კრა, გავაკსოთ წყლით და შევინახოთ საზამთროდ.

დიასახლისი ელისაბედ თბანეზოვა

გარეკანის პირველ გვერდზე — თბილისის შე-4 ხაშუალო ხელის ფრიადოსანი მოხწალე ციური ლობჟანიძე. გარეკანის შე-4 გვერდზე „სტარტზე“. ცერადი ფოტოები ნორა ანთონის.

რედაქტორი
თემა აბაშიძე

საჩერ. კოლეგია: მ. ბარათაშვილი, ე. ბალდავაძე, ნ. გურგენიძე,
ე. თავაძე, მ. კალანდაძე (მ. მგ. მდივანი), ზ. კვაჭაძე, თ. ლაშვარაზვილი,
ბ. მჭედლიძე, ვ. სირაძე, ქ. სიხარულიძე, ნ. ზალუტაშვილი,
ლ. შენგელია (მხატ. რედაქტორი), ნ. ჯავახიშვილი.

ხავ. კბ ცენტრალური
კომიტეტის
გამოცემლობა

რედაქციის მისამართი — სულხან-საბას ქ. № 15. ტელ. 9-98-71. ფაზ. ფორმ. რაოდ. 1,75. ბირობით ფორ. რაოდ. 5,3.

ხელმოწერილია დასახურდად 19/VIII 64 წ. ქალაქის ზომა 60X92. ტირაჟი 50.000. შეკვ. 1894. უ 02325. ფასი 30 კაპ.

საქ. კბ ცენტრალური
კომიტეტის
გამოცემლობა

ეжемесячный общественно-политический и художественно-литературный журнал «Сакартвелос кали».

Издательство ЦК КП Грузии.

პასტერიზებული პამილოი

მომტკო ზომის მკვრივი პამილორები გარეცხეთ, შეაშრეთ და ჩაალაგეთ წინასწარ გამზადებულ სუფთა, შეჩალ ქილებში.

მწიფე, აბილი (შევიძლიათ და ვეკულეტილიც იხმაროთ, მხოლოდ სასი) პამილორები ცალკე და ვეკულეტით, გავატარეთ სახეცში, უყავით მარილი, დასხით ქილებში ჩალაგბულ პამილოს, ჩაყაროლეთ გემოვნებით მწანე წიწავი, ნიორი და დაცნის ფოთოლი, დაახურეთ თვალსახური, გაცეკვეთ სტერილიზაცია (ნახევარ კილოიან და კილოიან ქილებს 10 წუთით, სამკილონან ქილებს 20-25 წუთით) და დაბეჭდეთ.

ასე შენახული პამილორი ძალიან გემრიელია. წვენი შევიძლიათ იხმაროთ ქერქებში, მოელ-მთელი კი საუზმეზე საჭმელად.

გადრიჯნის უენახება

საშუალო ან მომტკო ზომის უთხსლობადრიგანი გარეცხეთ, გააშრეთ, ჩაწყვეტილებში. აალურეთ წყალი და უყავით მარილი (ორნებ ძალიან მლაშე არ გამოგივიდეთ), შეაგრილეთ და დაასხით ქილებში ჩიწყობიძების ბაზრიგანს. დაახურეთ თვალსახური, გაცეკვეთ სტერილიზაცია (ნახევარ-კილოიან და კილოიან ქილებს 10-15 წუთით, სამკილონან კი 20-25 წუთით) და დაბეჭდეთ.

დაბეჭდვის შემდეგ ქილა გაღმოაბრუნეთ და ისე დატვევთ ორი-სამი საათით. თუ ამ სხვს განმავლობაში წყლიმა გამოიყონა, ხელახლა იქნება საჭირო სტერილიზაციის ჩატარება.

ხმაბის წესი: ქილას გახსნით, ამოილებთ ბაზრიგანს და ჩაწყობის სუფთა ცავ წყალში. დატვევგაბრ შევ 3-4 საათის განმავლობაში (შევიძლიათ მეტ ხანსაც), რომ ბაზრიგანს სიმწარე გამოიუღდეს. მეტე გაწურავთ (უჭიობესია სიმძიმე დაღოთ). შემდეგ შეკაზმავთ გემოვნებით.

დიასახლისი 60ლ ცაგარელი.

ИНДЕКС 76177

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

